

NGUYỄN THỊ MỸ LỘC (Tổng Chủ biên) – PHẠM VIỆT THẮNG (Chủ biên)
BÙI XUÂN ANH – DƯƠNG THỊ THUYẾT NGÀ – HOÀNG THỊ THỊNH
HOÀNG THỊ THUẬN – MAI THU TRANG

Giáo dục công dân

7

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

NGUYỄN THỊ MỸ LỘC (Tổng Chủ biên) – PHẠM VIỆT THẮNG (Chủ biên)
BÙI XUÂN ANH – DƯƠNG THỊ THUỶ NGA – HOÀNG THỊ THỊNH
HOÀNG THỊ THUẬN – MAI THU TRANG

Giáo dục công dân

(Sách đã được Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo
phê duyệt sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông
tại Quyết định số 441/QĐ-BGDĐT ngày 28/01/2022)

7

nguvanthec.com

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

LỜI NÓI ĐẦU

Các em đang học *Giáo dục công dân 7* với những bài học mới, hướng đến mục tiêu hình thành, phát triển các phẩm chất và năng lực học sinh theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Nội dung sách được biên soạn theo hoạt động học tập của học sinh trên lớp và ở nhà. Mỗi bài học trong sách đều được thiết kế theo một cấu trúc thống nhất, gồm các phần Mở đầu, Khám phá, Luyện tập, Vận dụng. Với mỗi bài học này, các em sẽ thực hiện các hoạt động học tập trên lớp, dưới sự tổ chức, hướng dẫn của thầy cô giáo để tìm tòi, khám phá kiến thức mới; các em sẽ luyện tập, củng cố để phát triển các năng lực theo yêu cầu của mỗi chủ đề bài học; từ đó vận dụng, đưa những nội dung bài học vào thực tiễn cuộc sống ở nhà, ở trường và xã hội.

Học *Giáo dục công dân 7*, các em sẽ biết tự hào về truyền thống quê hương; biết giữ gìn di sản văn hoá của đất nước; quan tâm, cảm thông và chia sẻ với mọi người trong cộng đồng; biết giữ chữ tín; học tập tự giác, tích cực; biết cách quản lí tiền phù hợp với lứa tuổi học sinh; ứng phó với tâm lí căng thẳng trong cuộc sống; biết phòng, chống bạo lực học đường và tệ nạn xã hội; biết thực hiện quyền, nghĩa vụ của công dân trong gia đình.

Khi tham gia vào mỗi hoạt động học tập môn *Giáo dục công dân lớp 7*, các em sẽ học được nhiều điều mới và cùng nhau tiến bộ.

Chúc các em một năm học mới thành công!

CÁC TÁC GIẢ

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

MỞ ĐẦU

Nêu nhiệm vụ học tập, tạo tâm thế cho học sinh chuẩn bị vào bài học mới.

KHÁM PHÁ

Là các câu chuyện, trường hợp, thông tin, tình huống, hình ảnh để học sinh trao đổi, thảo luận, tìm kiếm thức bài học.

LUYỆN TẬP

Gồm những câu hỏi, bài tập nhằm củng cố, rèn luyện kiến thức bài học của học sinh; tạo điều kiện cho học sinh rèn luyện các năng lực cần thiết theo yêu cầu của môn học.

VẬN DỤNG

Là những bài tập để học sinh thực hành, vận dụng kiến thức, kỹ năng bài học vào đời sống thực tiễn trong và ngoài giờ học.

Định hướng nội dung kiến thức trọng tâm của bài học mà học sinh cần hướng tới, đạt được.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Là phần giải thích nghĩa của các thuật ngữ mới và khó xuất hiện trong sách.

BÀI 1

TỰ HÀO VỀ TRUYỀN THỐNG QUÊ HƯƠNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được một số truyền thống văn hoá, truyền thống yêu nước, chống giặc ngoại xâm của quê hương.
- ✓ Thực hiện được những việc làm phù hợp để giữ gìn, phát huy truyền thống của quê hương.
- ✓ Phê phán những việc làm trái ngược với truyền thống tốt đẹp của quê hương.

MỞ ĐẦU

Nếu em ghép các chữ cái đứng liền nhau trong bảng bên thành các từ/cụm từ có nghĩa thì sẽ xuất hiện nhiều từ/cụm từ nói về truyền thống quê hương. Một số câu hỏi thú vị sẽ nảy sinh trong suy nghĩ của em như: Những truyền thống này được biểu hiện như thế nào ở quê hương của mình? Mình sẽ làm gì để mọi người biết rằng mình rất tự hào về những truyền thống đó?

T	B	Y	C	V	B	T	L	G	H	A
R	R	E	C	U	A	O	A	I	I	N
U	N	U	A	O	N	N	C	A	E	N
Y	G	N	N	T	T	S	Q	N	U	H
E	A	U	C	G	O	U	U	D	T	A
N	N	O	U	H	T	I	N	I	H	N
T	K	C	C	O	A	H	A	G	A	A
H	I	E	U	H	O	C	U	N	O	I
O	N	I	K	D	U	N	G	C	A	M
N	M	K	I	E	N	C	U	O	N	G
G	Q	U	E	H	U	O	N	G	E	M

KHÁM PHÁ

1. Truyền thống quê hương

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

1

2

3

4

5

6

- a) Theo em, những truyền thống tốt đẹp nào được thể hiện trong các hình ảnh trên?
- b) Quê hương em có những truyền thống tốt đẹp nào? Em hãy giới thiệu về những truyền thống đó.
- c) Em hiểu thế nào là truyền thống tốt đẹp của quê hương?

- Truyền thống quê hương là những giá trị tốt đẹp, riêng biệt của mỗi vùng miền, địa phương, được hình thành và khẳng định qua thời gian, được lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.
- Những truyền thống tốt đẹp của quê hương như: yêu nước, đoàn kết, kiên cường, bất khuất chống giặc ngoại xâm; cần cù, sáng tạo trong lao động; tôn sư trọng đạo, hiếu học, hiếu thảo; các lễ hội văn hoá truyền thống, những loại hình nghệ thuật dân gian, nghề truyền thống,... được biểu hiện cụ thể ở mỗi vùng miền, địa phương.

2. Giữ gìn và phát huy truyền thống tốt đẹp của quê hương

Em hãy đọc thông tin và trả lời câu hỏi

Năm 2020, đại dịch Covid-19 ập đến nước ta. Với tinh thần “chống dịch như chống giặc”, mỗi người tuy khả năng của mình, góp tiền, hiến vật, giúp sức, cùng chung tay chống dịch. Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta đã đoàn kết một lòng, tạo nên sức mạnh với quyết tâm từng bước đẩy lùi dịch bệnh.

Khó khăn do dịch bệnh Covid-19 chưa qua, thiên tai bão lũ lại dồn đến đã gây thiệt hại nặng nề cho đồng bào miền Trung. Với truyền thống tương thân, tương ái, những món quà nghĩa tình từ đồng bào và các tổ chức trên khắp cả nước được trao tới người dân vùng lũ. Đằng sau những con số về vật chất là tinh thần dân tộc, là tình cảm của con người Việt Nam luôn sẵn sàng đùm bọc, yêu thương nhau trong hoạn nạn.

(Tổng hợp từ dangcongsan.vn, ngày 21/10/2020 và 31/12/2020)

Theo em, thông tin trên đã nói đến những truyền thống tốt đẹp nào?
Em hãy nêu ý nghĩa của những truyền thống đó.

Em hãy đọc các trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Trường hợp 1. Vân luôn tự hào về quê hương mình có rất nhiều di tích lịch sử, lễ hội truyền thống tốt đẹp. Vân ước mơ trở thành một hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu với bạn bè trên thế giới về truyền thống tốt đẹp của quê hương mình. Để thực hiện ước mơ, Vân luôn chăm chỉ học tập và tích cực tham gia các hoạt động trải nghiệm tìm hiểu về giá trị lịch sử, văn hoá của quê hương mình.

Cháu biếu bà ạ!

Trường hợp 2. Hùng có bằng thành tích học tập khiến nhiều bạn bè nể phục. Không những thế, Hùng còn là học sinh năng động, tích cực tham gia các hoạt động thiện nguyện, đền ơn đáp nghĩa, giúp đỡ các gia đình chính sách, gia đình có hoàn cảnh khó khăn.

Trường hợp 3. Cứ đến mùa lễ hội, xã X lại tổ chức các hoạt động tuyên truyền, quảng bá về những loại hình nghệ thuật dân gian của địa phương. Anh Q ngăn cản các con của mình tham gia, anh còn nói với mọi người nên bỏ các loại hình nghệ thuật này vì tốn thời gian và không hợp thời.

a) Vân và Hùng đã giữ gìn và phát huy những truyền thống tốt đẹp nào của quê hương? Hai bạn thể hiện niềm tự hào về truyền thống của quê hương mình bằng những hành động cụ thể nào?

b) Em có đồng ý với thái độ và suy nghĩ của anh Q không? Vì sao?

c) Nêu những việc em có thể làm để giữ gìn, phát huy truyền thống tốt đẹp của quê hương.

Để giữ gìn truyền thống tốt đẹp của quê hương, mỗi người cần:

- Siêng năng, kiên trì học tập và rèn luyện, đoàn kết giúp đỡ nhau, chủ động và tích cực tham gia các hoạt động của cộng đồng, góp phần vào sự phát triển của quê hương.
- Phê phán những hành động làm tổn hại đến truyền thống tốt đẹp của quê hương.

LUYỆN TẬP

- ① Hãy liệt kê những truyền thống tốt đẹp của quê hương em và viết những việc cần làm để giữ gìn, phát huy những truyền thống đó theo gợi ý dưới đây:

Tên truyền thống	Những việc cần làm
?	?
?	?
...	...

- ② Em đồng tình hay không đồng tình với những biểu hiện, việc làm nào dưới đây? Vì sao?

- A. Giữ gìn mọi phong tục, tập quán, thói quen của quê hương mình.
- B. Giới thiệu với mọi người về lễ hội truyền thống của quê mình.
- C. Không quan tâm đến truyền thống tốt đẹp của những vùng miền, địa phương khác.
- D. Tích cực học tập và tham gia các hoạt động nhân đạo, từ thiện.
- E. Giữ gìn và bảo vệ môi trường ở nhà, ở trường và những nơi công cộng.

- ③ Qua lời kể của ông nội, S được biết đến phong trào “Ba sẵn sàng” và rất tự hào về tinh thần sẵn sàng khi Tổ quốc cần, dù trong thời chiến hay thời bình của người dân quê hương mình. Nhưng mấy hôm trước, anh trai của S nhận được lệnh gọi nhập ngũ, S thấy anh có vẻ do dự, tâm trạng nặng nề không vui. S rất muốn nói những suy nghĩ của mình với anh trai.

a) Em hãy nhận xét biểu hiện của S.

b) Nếu là S, em sẽ nói như thế nào với anh trai của mình?

VẬN DỤNG

- ① Em hãy viết một thông điệp thể hiện niềm tự hào về truyền thống tốt đẹp của quê hương em và chia sẻ trước lớp.
- ② Em hãy cùng bạn thiết kế tập san về chủ đề “Tự hào truyền thống quê hương”.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được khái niệm di sản văn hoá và một số loại di sản văn hoá của Việt Nam.
- ✓ Giải thích được ý nghĩa của di sản văn hoá đối với con người và xã hội.
- ✓ Nêu được quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân đối với việc bảo vệ di sản văn hoá.
- ✓ Nhận biết được trách nhiệm của học sinh trong việc bảo tồn di sản văn hoá.
- ✓ Liệt kê được các hành vi vi phạm pháp luật về bảo tồn di sản văn hoá và cách đấu tranh, ngăn chặn các hành vi đó.
- ✓ Thực hiện được một số việc cần làm phù hợp với lứa tuổi để góp phần bảo vệ di sản văn hoá.

MỞ ĐẦU

Di sản văn hoá là tài sản của thế hệ trước truyền lại cho thế hệ sau, là nguồn tài nguyên quý báu tạo nên bản sắc văn hoá dân tộc, góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững cho con người và xã hội.

Em hãy cùng các bạn kể về những di sản văn hoá mà em biết.

KHÁM PHÁ

1. Di sản văn hoá là gì?

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

a) Em hãy cho biết tên của di sản gắn với từng hình ảnh trên và những đặc điểm chung của các hình ảnh đó.

b) Theo em, di sản văn hoá là gì?

Di sản văn hoá là những sản phẩm vật chất, tinh thần có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học, được lưu truyền từ thế hệ này qua thế hệ khác.

2. Phân loại di sản văn hoá

Em hãy đọc các sự kiện dưới đây và trả lời câu hỏi

- Ngày 11/12/1993, UNESCO đã ghi danh Quần thể di tích Cố đô Huế vào Danh mục Di sản văn hoá thế giới.
- Ngày 01/12/1999, khu di tích Mỹ Sơn được tổ chức UNESCO chính thức công nhận là Di sản văn hoá thế giới.
- Chiều ngày 25/11/2008, không gian văn hoá cồng chiêng Tây Nguyên đã được UNESCO công nhận là Di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại.
- Ngày 05/12/2013, Đờn ca tài tử Nam Bộ đã được UNESCO công nhận là Di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại.
- Ngày 08/12/2017, Ủy ban liên Chính phủ về Bảo vệ di sản văn hoá phi vật thể của UNESCO đã chính thức đưa hát Xoan – Phú Thọ trở thành Di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại.

(Theo Tài liệu thống kê của Cục Di sản văn hoá – Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch)

a) Em hãy chỉ ra sự khác biệt giữa các di sản văn hoá trong các sự kiện trên.

b) Theo em, di sản văn hoá có thể được chia thành những loại nào?
Em hãy chia sẻ hiểu biết của em về các loại di sản văn hoá đó.

Di sản văn hoá bao gồm di sản văn hoá vật thể và di sản văn hoá phi vật thể.

- Di sản văn hoá vật thể là sản phẩm vật chất có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học, bao gồm di tích lịch sử – văn hoá, danh lam thắng cảnh, di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia.
- Di sản văn hoá phi vật thể là sản phẩm tinh thần gắn với cộng đồng hoặc cá nhân, vật thể và không gian văn hoá liên quan, có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học, thể hiện bản sắc của cộng đồng, không ngừng được tái tạo và được lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác bằng truyền miệng, truyền nghề, trình diễn và các hình thức khác.

Em hãy đọc thông tin và trả lời câu hỏi

Di tích lịch sử – văn hoá là công trình xây dựng, địa điểm và các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc công trình, địa điểm đó có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học.

Danh lam thắng cảnh là cảnh quan thiên nhiên hoặc địa điểm có sự kết hợp giữa cảnh quan thiên nhiên với công trình kiến trúc có giá trị lịch sử, thẩm mỹ, khoa học.

Di vật là hiện vật được lưu truyền lại, có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học.

Cổ vật là hiện vật được lưu truyền lại, có giá trị tiêu biểu về lịch sử, văn hoá, khoa học có từ một trăm năm trước tới nay.

Bảo vật quốc gia là hiện vật được lưu truyền lại, có giá trị đặc biệt quý hiếm tiêu biểu của đất nước về lịch sử, văn hoá, khoa học.

(Theo Luật Di sản Văn hoá năm 2001 – sửa đổi, bổ sung năm 2009)

Dựa vào thông tin trên, em hãy quan sát các hình ảnh dưới đây và cho biết di sản văn hoá nào là: Di tích lịch sử; Danh lam thắng cảnh; Di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia; Di sản văn hoá phi vật thể. Giải thích vì sao.

3. Ý nghĩa của di sản văn hoá đối với con người và xã hội

Em hãy đọc thông tin và trả lời câu hỏi

BẢO VỆ VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HOÁ VIỆT NAM VÌ SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

Những năm qua, các di sản văn hoá được nhận diện giá trị, bảo tồn và phát huy, đã góp phần quan trọng vào việc giáo dục lịch sử, vun đắp truyền thống tốt đẹp của dân tộc; góp phần xây dựng và quảng bá hình ảnh quốc gia, truyền bá các giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học và thẩm mỹ quan trọng của di sản văn hoá Việt Nam ra thế giới, thông qua hoạt động du lịch, giao lưu văn hoá và hợp tác phát triển kinh tế – xã hội bền vững. Di sản văn hoá ở Việt Nam đã và đang thể hiện ngày càng rõ hơn vai trò quan trọng trong việc giáo dục con người Việt Nam phát triển toàn diện, hình thành nên nguồn nhân lực đóng góp trực tiếp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trên phương diện kinh tế – xã hội, nhiều di sản văn hoá đã trở thành những sản phẩm văn hoá – du lịch hoàn chỉnh, vừa là động lực vừa là mục tiêu cho sự phát triển ngành kinh tế mũi nhọn du lịch, đồng thời, từng bước làm thay đổi cơ cấu kinh tế của địa phương nơi có di sản, mang tới cho cộng đồng và địa phương những lợi ích thiết thực và bền vững.

(Theo dangcongson.vn, ngày 27/7/2018)

- a) Theo em, thông tin trên đã cho thấy di sản văn hoá có ý nghĩa như thế nào đối với con người và xã hội?
- b) Em hãy chia sẻ thêm những hiểu biết của mình về ý nghĩa của di sản văn hoá.

- Di sản văn hoá là tài sản, niềm tự hào của dân tộc, thể hiện lịch sử, sự sáng tạo và bản sắc dân tộc trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, làm cơ sở cho thể hệ sau phát huy và phát triển.
- Di sản văn hoá góp phần phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, làm phong phú kho tàng di sản văn hoá nhân loại.

4. Quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân đối với việc bảo vệ di sản văn hoá

Em hãy đọc thông tin, quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

Lật Di sản văn hoá năm 2001 (Sửa đổi, bổ sung năm 2009)

Điều 14. Tổ chức, cá nhân có các quyền và nghĩa vụ sau đây:

1. Sở hữu hợp pháp di sản văn hoá;

2. Tham quan, nghiên cứu di sản văn hoá;
3. Tôn trọng, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá;
4. Thông báo kịp thời địa điểm phát hiện di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, di tích lịch sử – văn hoá, danh lam thắng cảnh; giao nộp di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia do mình tìm được cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền nơi gần nhất;
5. Ngăn chặn hoặc đề nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền ngăn chặn, xử lý kịp thời những hành vi phá hoại, chiếm đoạt, sử dụng trái phép di sản văn hoá.

Điều 16 (trích). Tổ chức, cá nhân quản lý trực tiếp di sản văn hoá có các quyền và nghĩa vụ sau đây:

1. Bảo vệ, giữ gìn di sản văn hoá;
2. Thực hiện các biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn kịp thời các hành vi xâm hại di sản văn hoá.

- a) Căn cứ vào những quy định của pháp luật trong thông tin, em hãy nhận xét việc làm, hành vi của các tổ chức, cá nhân trong các hình ảnh trên.
- b) Trước những hành vi vi phạm quy định của pháp luật về bảo vệ di sản văn hoá, em cần thể hiện thái độ và hành động như thế nào?

Quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân đối với việc bảo vệ di sản văn hoá:

- Tôn trọng, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá.
- Thông báo kịp thời địa điểm phát hiện di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, di tích lịch sử, văn hoá, danh lam thắng cảnh; giao nộp di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia do mình tìm được cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền nơi gần nhất.
- Ngăn chặn hoặc đề nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền ngăn chặn, xử lý kịp thời khi thấy có những hành vi làm sai lệch, phá hoại, chiếm đoạt, sử dụng trái phép di sản văn hoá; hoặc thấy di sản văn hoá có nguy cơ bị làm sai lệch giá trị, bị huỷ hoại, bị mất.
- Thực hiện các biện pháp bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá.
- Chuyển giao di sản văn hoá cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong trường hợp không có đủ điều kiện và khả năng bảo vệ và phát huy giá trị.

LUYỆN TẬP

- 1 Theo em, những giá trị văn hoá nào dưới đây đã được công nhận là di sản văn hoá?
- A. Nhã nhạc cung đình Huế (Thừa Thiên Huế).
 - B. Hội Gióng đền Phù Đồng và đền Sóc (Hà Nội).
 - C. Công trình thuỷ điện Yaly (Gia Lai).
 - D. Khu di tích văn hoá Óc Eo (An Giang).
 - E. Bãi biển Mỹ Khê (Đà Nẵng).

- 2 Cho các di sản: Khu du lịch Tràng An (Ninh Bình), Nhã nhạc cung đình Huế, Bàu Trắc (Bình Thuận), Lễ hội đua thuyền đình Bình Thủy (An Giang), Địa đạo Củ Chi (Thành phố Hồ Chí Minh), Động Phong Nha (Quảng Bình), Hoàng Thành Thăng Long (Hà Nội), Dân ca Quan họ Bắc Ninh, Mộc bản chùa Vĩnh Nghiêm (Bắc Giang), Truyện Kiều (Nguyễn Du); Nghề gốm Thanh Hà (Quảng Nam); Lễ cấp sắc của người Dao Tiền (Phú Thọ); Lễ hội Ada Koonh (Mừng lúa mới) của người Pa Kô.

Em hãy phân loại các di sản theo bảng gợi ý dưới đây:

Di tích lịch sử, văn hoá	Danh lam thắng cảnh	Di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia	Di sản văn hoá phi vật thể
?	?	?	?
?	?	?	?
?	?	?	?

- 3 Ở Khu Di tích Quốc gia đặc biệt Tân Trào, trên nhiều công trình bị du khách viết, vẽ,... gây mất mỹ quan. Trên một số cây cột hàng trăm năm tuổi ở đình Tân Trào, một số người đã khắc tên, địa chỉ hoặc các hình trái tim, hoa lá,... Thậm chí có người để lại cả địa chỉ, số điện thoại, tài khoản mạng xã hội,... Không chỉ ở trên những công trình, vật dụng tại khu di tích, ngay cả các thân cây, tảng đá và một số bia trong khu di tích cũng bị viết, vẽ gây mất mỹ quan.

a) Em đồng ý hay không đồng ý với những việc làm trên? Vì sao?

b) Nếu gặp những người đang viết, vẽ như vậy, em có thể nói gì với họ?

- 4 Giả sử trong quá trình đào móng xây nhà, bố em phát hiện có cổ vật không rõ nguồn gốc từ đâu. Em sẽ khuyên bố làm gì? Vì sao?
- 5 Em hãy kể tên một số di sản văn hoá ở địa phương. Em đã làm gì để góp phần giữ gìn, bảo tồn và phát huy những di sản văn hoá đó?

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy sưu tầm tranh ảnh, tư liệu có nội dung về các di sản văn hoá thế giới ở Việt Nam để xây dựng thành tập san trưng bày tại lớp.
- 2 Em hãy cùng bạn xây dựng kế hoạch chăm sóc di tích, danh lam thắng cảnh ở địa phương và thực hiện theo kế hoạch đã xây dựng.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nên được những biểu hiện của sự quan tâm, cảm thông và chia sẻ với người khác.
- ✓ Hiểu vì sao mọi người phải quan tâm, cảm thông và chia sẻ với nhau.
- ✓ Thường xuyên có những lời nói, việc làm thể hiện sự quan tâm, cảm thông và chia sẻ với mọi người.
- ✓ Khích lệ, động viên bạn bè quan tâm, cảm thông và chia sẻ với người khác; phê phán thói ích kỉ, thờ ơ trước khó khăn, mất mát của người khác.

MỞ ĐẦU

Trong cuộc sống, sự quan tâm, sẻ chia và đồng cảm chính là sợi dây gắn kết giúp tạo dựng mối quan hệ mật thiết với mọi người xung quanh.

Em hãy cùng các bạn tham gia trò chơi “Bạn ấy là ai” để đoán tên các bạn trong lớp qua các thông tin gợi ý về sở thích, thói quen, năng khiếu, tính cách,... Vì sao em đoán được người bạn đó?

KHAM PHÁ

1. Biểu hiện của quan tâm, cảm thông và chia sẻ

Em hãy đọc thông tin và trả lời câu hỏi

CÂY XANH BỐN MÙA

Thường ngày, Bác Hồ rất quan tâm và cảm thông với sự vất vả của nhân dân lao động. Một hôm, Bác gọi đồng chí Vũ Kỳ đến và nói: “Có những đêm nằm nghỉ, nghe thấy tiếng chổi tre quét đường phố rất khuya, Bác nghĩ rằng mùa đông, các cô chú công nhân quét đường vất vả và lắm. Chú thử tìm cách điều tra cụ thể rồi nói lại cho Bác biết”.

Vâng lời Bác, một đêm nọ, đồng chí Vũ Kỳ lững thững dạo theo hè phố từ lúc người công nhân bắt đầu làm việc cho đến lúc dừng tay, nên đã biết được việc làm thầm lặng và vất vả của họ.

Đồng chí Vũ Kỳ báo cáo với Bác rất tỉ mỉ về sự vất vả của người công nhân quét đường. Bác suy nghĩ hồi lâu rồi bảo: “Chú nhớ nhắc những cơ quan có trách nhiệm phải có chế độ cấp phát quần áo bảo hộ lao động để bảo vệ sức khỏe cho các cô, các chú ấy; nhắc nhở cán bộ phụ trách các cấp phải quan tâm đúng mức đến anh chị em làm nghề vất vả này”.

Rồi một lần khác, Bác có việc đi sang nước bạn. Nước bạn đang mùa đông lạnh giá, hầu hết cây cối đều trụi lá, nhưng có một loài cây bốn mùa đều xanh tươi. Người quyết định xin giống cây ấy mang về Việt Nam. Về nước, Bác giao giống cây đó cho người làm vườn và nói trồng thử, nếu cây chịu được khí hậu nước ta và xanh tốt thì sau này đem trồng dọc các đường phố, mùa đông vừa có cây xanh, vừa đỡ vất vả, đỡ tốn công cho anh chị em công nhân quét đường.

Không rõ tên của loài cây ấy là gì, anh chị em vẫn thường gọi là “Cây xanh bốn mùa”.

(Theo *Kể chuyện Bác Hồ* – Tập bảy, NXB Giáo dục Việt Nam, H, 2018)

- Bác Hồ đã có những việc làm nào đối với anh chị em công nhân quét đường và ý nghĩa của việc làm đó?
- Việc làm của Bác Hồ đã nhắc nhở mỗi chúng ta điều gì?
- Em hiểu thế nào là quan tâm, cảm thông và chia sẻ?

Quan tâm là thường xuyên chú ý đến mọi người và sự việc xung quanh; cảm thông là đặt mình vào vị trí người khác để hiểu được cảm xúc của người đó; chia sẻ là sự cho đi hay giúp đỡ người khác lúc khó khăn, hoạn nạn theo khả năng của mình.

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

- Em hãy cho biết sự quan tâm, cảm thông và chia sẻ được thể hiện như thế nào trong từng hình ảnh trên.
- Em hãy kể thêm những biểu hiện khác của sự quan tâm, cảm thông, chia sẻ với người thân, bạn bè và thế giới xung quanh.

Quan tâm, cảm thông, chia sẻ được biểu hiện thông qua các hành vi, việc làm cụ thể như an ủi, động viên, hỏi thăm, lắng nghe; giúp đỡ khi khó khăn, hoạn nạn; tham gia các hoạt động thiện nguyện trong nhà trường và ngoài xã hội;...

2. Ý nghĩa của quan tâm, cảm thông và chia sẻ

Em hãy đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

Bạn Nguyễn Tất Minh – xóm 1, xã Đồng Thắng, huyện Triệu Sơn, tỉnh Thanh Hoá, bị khuyết tật bẩm sinh khiến Minh không tự đi lại được. Mặc dù vậy, Minh rất ham học và luôn mơ ước được đi học cùng các bạn. Ngõ Minh Hiếu là bạn học cùng xóm, vì thương cảm hoàn cảnh của Minh đã tự nguyện làm “đôi chân” cõng bạn đến trường suốt 10 năm học.

Trong kì thi tốt nghiệp trung học phổ thông năm học 2019 – 2020 với 3 môn đăng kí dự thi vào đại học, Minh đã đạt trên 28 điểm và đã đỗ vào Khoa Công nghệ thông tin – Trường Đại học Bách Khoa Hà Nội như nguyện vọng. Còn Hiếu đã được Trường Đại học Y Thái Bình tiếp nhận và miễn toàn bộ học phí. Hiếu tâm sự: “Cái em tiếc nhất không phải là không đỗ vào Trường Đại học Y Hà Nội, mà là em không được học ở Hà Nội để tiếp tục giúp đỡ bạn Minh, người bạn tri kỉ của em”.

Sau khi Minh ra Hà Nội học, hai bạn dù không được ở gần nhau nhưng vẫn quan tâm, dõi theo và động viên nhau. Chia sẻ về mong muốn của mình, Hiếu nói: “Em tin rằng ở Hà Nội, Minh sẽ được nhiều người hỗ trợ và thậm chí giúp đỡ còn tốt hơn những việc em đã dành cho bạn”.

(Theo laodong.vn, ngày 06/10/2020)

Hiếu cõng Minh tham dự kì thi tốt nghiệp trung học phổ thông năm 2020.

Ảnh: D.T

- a) Em hãy chia sẻ cảm xúc của em về việc làm của anh Hiếu?
- b) Theo em, sự quan tâm, cảm thông, chia sẻ của anh Hiếu với anh Minh có ý nghĩa gì?

- Quan tâm, cảm thông và chia sẻ giúp con người gần gũi, gắn bó; có thêm sức mạnh để vượt qua những khó khăn, thử thách trong cuộc sống.
- Người biết quan tâm, cảm thông và chia sẻ sẽ được mọi người yêu quý, tôn trọng.
- Để quan tâm, cảm thông và chia sẻ với người khác, mỗi người cần:
 - Khích lệ, động viên bạn bè quan tâm, cảm thông và chia sẻ với người khác.
 - Phê phán thói ích kỉ, thờ ơ trước khó khăn, mất mát của người khác.

LUYỆN TẬP

- 1 Em hãy tìm những câu ca dao, tục ngữ nói về sự quan tâm, cảm thông, chia sẻ và thảo luận về ý nghĩa của các câu ca dao, tục ngữ đó.
- 2 Trong những việc làm sau, theo em việc nào nên làm, việc nào không nên làm? Vì sao?
 - A. Không chơi với những bạn học kém.
 - B. Gọi cấp cứu khi thấy tai nạn giao thông.
 - C. Rủ bạn đi chơi khi mẹ ốm.
 - D. Thăm hỏi và động viên người già neo đơn.
- 3 Em hãy thực hiện một lời nói hoặc một hành động cụ thể thể hiện sự quan tâm, cảm thông và chia sẻ với bạn bè, thầy cô trong lớp mình.
- 4 A và N là bạn học cùng lớp và ở gần nhà nhau. N bị ốm phải nghỉ học nhiều ngày. Hết giờ học, A sang nhà đưa vở cho bạn chép và giải thích những chỗ khó hiểu để N có thể theo kịp bài học trên lớp. H cùng lớp thấy vậy cho rằng A làm thế không đúng vì việc học là nhiệm vụ của học sinh, N phải tự tìm hiểu và hoàn thành nhiệm vụ học tập của mình.
 - a) Em có nhận xét gì về việc làm của bạn A?
 - b) Theo em, ý kiến của bạn H như vậy có đúng không? Tại sao?
- 5 Trong giờ kiểm tra môn Giáo dục công dân, N không thuộc bài, H ngồi cạnh đã đưa bài cho N chép.

Theo em, việc làm của H có phải là quan tâm, giúp đỡ bạn không? Vì sao?

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy làm một sản phẩm mang thông điệp cảm thông, chia sẻ theo gợi ý sau:
 - Một bức thư, một bài thuyết trình,...
 - Một tấm thiệp, một bức tranh,...
- 2 Em hãy lập kế hoạch giúp đỡ một bạn có hoàn cảnh gia đình khó khăn trong lớp theo bảng sau:

Việc làm thể hiện sự quan tâm, cảm thông, chia sẻ của em	Thời gian thực hiện	Kết quả thực hiện	Tự đánh giá
?	?	?	?
?	?	?	?
...	...	...	...

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✔ Nêu được các biểu hiện của học tập tự giác, tích cực.
- ✔ Hiểu vì sao phải học tập tự giác, tích cực.
- ✔ Thực hiện được việc học tập tự giác, tích cực.
- ✔ Biết góp ý, nhắc nhở những bạn chưa tự giác, tích cực học tập để khắc phục hạn chế này.

MỞ ĐẦU

Muốn đạt được kết quả cao trong học tập không có gì quan trọng bằng tinh thần học tập tự giác, tích cực. Lê-nin đã từng nói: “Học, học nữa, học mãi”.

Em có suy nghĩ gì về câu nói đó?

KHÁM PHÁ

1. Biểu hiện của học tập tự giác, tích cực

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

Còn ba bài nữa thôi. Cố lên!

Vậy mình thuyết trình nhé!

1

Tổ sẽ tổng hợp kết quả thảo luận.

2

Minh sẽ xem lại bài giảng của cô để giải cho bằng được bài này.

Bài này khó quá. Tớ không làm đâu.

Minh sẽ quyết tâm đạt kết quả như kế hoạch đã lập ra.

KẾ HOẠCH

HỌC TẬP
HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ...
SINH HOẠT CẢ NHÂN...

Con đã ôn bài chưa?

Đã kiểm tra ngay đầu mà bố mẹ lo.

Bạn làm bài tập cô giao về nhà chưa?

Cần gì phải làm, mình chép bài của bạn cho nhanh.

nguvanthes.com

?

- a) Em hãy phân tích thái độ và hành vi học tập của các bạn học sinh trong các hình ảnh trên và chỉ ra những biểu hiện của học tập tự giác, tích cực; biểu hiện chưa tự giác, tích cực học tập.
- b) Ngoài những biểu hiện trên, em còn biết những biểu hiện nào thể hiện sự tự giác, tích cực trong học tập?

Biểu hiện của học tập tự giác, tích cực: có mục tiêu học tập rõ ràng; chủ động lập kế hoạch học tập để đạt được mục tiêu đã lập ra; hoàn thành nhiệm vụ học tập mà không cần ai nhắc nhở; luôn cố gắng, vượt khó, kiên trì học tập; có phương pháp học tập chủ động; biết vận dụng điều đã học vào cuộc sống.

2. Ý nghĩa của học tập tự giác, tích cực

Em hãy đọc các trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Trường hợp 1

Mình có thói quen xây dựng kế hoạch học tập với các mục tiêu, nhiệm vụ cụ thể và sắp xếp thời gian một cách hợp lý. Ngoài giờ học trên lớp, Mình còn tranh thủ thời gian ở trường để tìm đọc các tài liệu tham khảo trong thư viện hay mượn sách mang về nhà đọc. Với bài tập khó, Mình không dễ dàng từ bỏ mà luôn cố gắng đào sâu suy nghĩ, tìm mọi cách giải hay và sáng tạo. Vì vậy nhiều năm liền, Mình là học sinh tiêu biểu của trường và luôn được thầy cô khen ngợi, bạn bè ngưỡng mộ.

Trường hợp 2

Từ niềm đam mê đặc biệt với môn Tiếng Anh, Nga đã cố gắng hết mình trong học tập với mục tiêu học tập rõ ràng. Mặc dù điều kiện gia đình khó khăn nhưng không lúc nào Nga ca thán hay tự ti mà luôn nỗ lực, kiên trì học tập. Với quyết tâm thực hiện kế hoạch đã định, Nga đã đạt được những thành tích đáng nể. Năm lớp 9, Nga đã giành giải Nhất cuộc thi Vi-ô-lim-pích Tiếng Anh cấp tỉnh dành cho học sinh trung học cơ sở. Ở lớp, Nga còn tích cực giúp đỡ các bạn gặp khó khăn trong học tập. Nga luôn chủ động với kế hoạch học tập của bản thân và nuôi chí lớn chinh phục các kì thi cao hơn.

- Theo em, vì sao Minh và Nga đạt được những thành tích xuất sắc trong học tập?
- Em hãy rút ra ý nghĩa của việc học tập tự giác, tích cực.

Tự giác, tích cực trong học tập giúp chúng ta chủ động, sáng tạo và không ngừng tiến bộ trong học tập; đạt được kết quả và mục tiêu học tập đã đề ra; được mọi người tin tưởng, tôn trọng và quý mến.

LUYỆN TẬP

- 1 Hãy chia sẻ với bạn về mục tiêu phấn đấu trong học tập của em trong năm học này. Em sẽ làm gì để đạt được mục tiêu đó?
- 2 Em hãy liệt kê những việc làm của bản thân thể hiện việc không tự giác, tích cực trong học tập và nêu cách khắc phục hạn chế đó.
- 3 Em đồng tình hay không đồng tình với các ý kiến nào dưới đây? Vì sao?
 - A. Học tập tự giác, tích cực là yếu tố quan trọng giúp chúng ta đạt được mơ ước của bản thân.
 - B. Chỉ cần tự giác, tích cực với môn học mình yêu thích là được.
 - C. Trong bất kì hoàn cảnh nào cũng không nên điều chỉnh mục tiêu học tập đã đặt ra.
 - D. Để mở rộng kiến thức, rèn luyện các kĩ năng cho bản thân, chúng ta cần phải học tập tự giác, tích cực.
- 4 Cuối tuần, H đang ngồi làm bài tập trong sách nâng cao thì A đến rủ đi chơi. H từ chối không đi, A liền nói: “Tớ chỉ làm bài tập dễ thôi, còn bài tập khó, nâng cao cô có yêu cầu làm đâu. Đi chơi điện tử với tớ đi.”
 - a) Em có nhận xét gì về ý thức học tập của H và A?
 - b) Nếu là H, em sẽ góp ý với A như thế nào?

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy lập một bản kế hoạch của cá nhân để rèn luyện tính tự giác, tích cực trong học tập theo gợi ý sau:
 - Xác định mục tiêu của kế hoạch (mục tiêu học tập dài hạn có định hướng nghề nghiệp tương lai).
 - Lập kế hoạch thực hiện và liệt kê những việc làm cụ thể để đạt được mục tiêu đó.
 - Thực hiện theo kế hoạch và thường xuyên đánh giá quá trình thực hiện để có thể điều chỉnh kế hoạch một cách phù hợp nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra.
- 2 Em hãy sưu tầm các phương pháp học tập tích cực mang lại hiệu quả cao và lựa chọn một phương pháp học tập để áp dụng cho bản thân.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Hiểu được chữ tín là gì, biểu hiện của giữ chữ tín và vì sao phải giữ chữ tín.
- ✓ Phân biệt được hành vi giữ chữ tín và không giữ chữ tín.
- ✓ Luôn giữ lời hứa với người thân, thầy cô, bạn bè và người có trách nhiệm.
- ✓ Phê phán những người không biết giữ chữ tín.

MỞ ĐẦU

Giữ chữ tín là một phẩm chất cao quý của con người. Niềm tin của mọi người bắt nguồn từ việc biết giữ chữ tín, giữ lời hứa. Giữ chữ tín hướng con người tới những điều tốt đẹp, trở thành chuẩn mực đạo đức trong quan hệ giữa người với người.

Em hãy tìm các câu ca dao, tục ngữ nói về chữ tín và chia sẻ cảm nghĩ của em về một trong những câu ca dao, tục ngữ đó.

KHÁM PHÁ

1. Thế nào là chữ tín?

Em hãy đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

LỜI HỨA

Một cậu bé người Nhật đến nghỉ cuối tuần cùng với ông nội. Họ hẹn gặp nhau tại trạm xe lửa. Khi đứng xếp hàng chờ mua vé, ông nội cậu bé phát hiện ra mình đã để quên ví tiền trên chuyến xe lửa lúc nãy. Không còn một đồng nào, mà ngoài trời thì lạnh như cắt nên ông đành hỏi mượn cô bán vé 50 yên. Ông hứa sẽ trả lại cô ngay tối hôm đó. Vì sự kính trọng người lớn tuổi nên cô bán vé đã tin tưởng ông và trả tiền vé cho họ.

Một giờ sau, họ về đến làng. Vừa đói, vừa mệt nhưng người ông vẫn lấy ra một ít tiền và nói với người cháu: “Đi nào!”. Người cháu trả lời: “Nhưng ông ơi, cháu đói lắm rồi, và lại chúng ta sẽ còn quay lại trạm xe lửa sau ba ngày nữa, lúc đó ông trả lại tiền cho cô ấy cũng được mà!”.

Khoác chiếc áo choàng vào và đưa cho đứa cháu chiếc chăn len, người ông đã 80 tuổi từ tốn choàng tay qua vai cháu và dạy cậu bé bài học có giá trị muôn thủa: “Này cháu, chúng ta phải đến đó ngay đêm nay trước khi quây vé đóng cửa và trước khi cô ấy về nhà. Đây không phải là chuyện tiền bạc. Đây là vấn đề danh dự. Ta đã hứa với cô ấy và chúng ta phải luôn giữ lời hứa của mình!”.

(Theo *Sách Chicken soup for the Soul* (song ngữ Anh - Việt), Tập 14 – Quà tặng từ trái tim, NXB Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, 2020)

- a) Em hãy cho biết vì sao cô bán vé trong câu chuyện đã cho ông của cậu bé vay tiền?
- b) Vì sao người ông trong câu chuyện không để hôm sau mới quay lại trả tiền?
- c) Từ câu chuyện trên, em hiểu chữ tín là gì?

Chữ tín là niềm tin của con người đối với nhau.

Giữ chữ tín là giữ niềm tin của người khác đối với mình.

2. Biểu hiện của giữ chữ tín và không giữ chữ tín

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

9 giờ sáng mai mình đến.

1

Cuối tuần nhà mình sẽ đi xem phim.

2

Sao lúc kiểm điểm bạn hứa nhiều thế?

Cứ hứa đi, còn làm được đến đâu thì tính sau.

3

Chị đi chơi đã, tranh mai vẽ cũng được.

Chị học xong sẽ hướng dẫn em vẽ tranh.

4

- a) Em hãy cho biết, hành vi nào trong những hình ảnh trên là biểu hiện giữ chữ tín hoặc không giữ chữ tín? Vì sao?
- b) Theo em, hành vi giữ chữ tín khác với hành vi không giữ chữ tín ở những điểm nào?

Biểu hiện của giữ chữ tín: thực hiện lời hứa; nói đi đôi với làm; đúng hẹn; hoàn thành nhiệm vụ được giao; giữ được niềm tin với người khác.

3. Ý nghĩa của việc giữ chữ tín

Em hãy đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

ĐỘI MƯA TRẢ SÁCH

Nam là một cậu học trò ham đọc sách, nhưng gia cảnh khó khăn nên Nam không có điều kiện mua sách. Một lần Nam giúp mẹ mang rau đến cho ông Đạt trên thị trấn, thấy nhà ông có nhiều sách hay nên Nam mạnh dạn hỏi mượn sách. Ông Đạt có chút lưỡng lự nhưng vẫn cho Nam mượn và dặn ba ngày sau phải trả sách, vì ông cũng đã hứa cho một người khác mượn. Đến ngày hẹn trả sách thì trời đổ mưa, ông Đạt nghĩ rằng Nam chắc sẽ không đến. Đúng lúc đó thì có tiếng gọi cửa, Nam đã đội mưa để đem trả cuốn sách. Ông Đạt thấy vậy rất xúc động và nói với Nam rằng: “Sau này, cháu thích đọc sách gì thì cứ đến bác cho mượn”. Nhờ ham đọc sách và học hành chăm chỉ mà sau này Nam thành đạt, có được công việc và thu nhập tốt để giúp đỡ bố mẹ.

- a) Theo em, tại sao mưa như vậy Nam không để lùi lại hôm sau mới đi trả sách?
- b) Từ câu chuyện ở trên, em hãy cho biết người giữ chữ tín là người như thế nào?
- c) Việc giữ chữ tín có ý nghĩa như thế nào với mỗi người?

Giữ chữ tín sẽ giúp cho chúng ta mang đến niềm tin và hi vọng cho mọi người, được mọi người tin tưởng và tôn trọng, góp phần làm cho các mối quan hệ xã hội trở nên tốt đẹp hơn.

LUYỆN TẬP

- 1 Em đồng ý hay không đồng ý với việc làm nào dưới đây? Vì sao?
 - A. Giữ lời hứa trong mọi hoàn cảnh.
 - B. Luôn làm tốt những việc mà mình đã nhận.
 - C. Chỉ hứa mà không làm.
 - D. Chỉ giữ đúng lời hứa với thầy cô giáo, còn bạn bè thì không cần.
 - E. Hoàn thành đúng thời hạn các nhiệm vụ học tập được giao.
- 2 Bà M mở cửa hàng bán trái cây nhập khẩu. Lúc đầu, bà M bán hàng có xuất xứ rõ ràng. Tuy nhiên, sau nhiều lần có người nói với bà nhập thêm trái cây không rõ xuất xứ cho rẻ, mẫu mã đẹp mà thu lợi nhuận cao, nên bà đã nghe theo.
 - a) Việc bán trái cây không rõ xuất xứ như lúc đầu của bà M có liên quan như thế nào đến giữ chữ tín? Vì sao?
 - b) Hành vi của bà M có thể ảnh hưởng như thế nào đến khách hàng và việc kinh doanh?
- 3 Chỉ vì tối qua mãi xem bộ phim hay mà Q không ôn bài. Hôm nay trong giờ kiểm tra, Q loay hoay mãi mà mới chỉ làm được 1 câu. Nghĩ đến việc bị điểm dưới trung bình thì sẽ rất xấu hổ nên Q bối rối, lo lắng và tính đến chuyện quay cóp. Bàn tay Q đã đưa xuống ngăn bàn định mở sách, nhưng một ý nghĩ chợt loé lên trong Q: “Mình làm thế này mà cô giáo phát hiện ra, liệu cô còn tin tưởng mình nữa không?”. Nghĩ đến đó, Q từ bỏ ý định quay cóp và tập trung suy nghĩ để làm nốt bài. Q thấy lòng nhẹ nhõm hơn.
 - a) Em hãy nhận xét về suy nghĩ và hành động của Q.
 - b) Từ tình huống trên, em rút ra bài học gì cho bản thân?
- 4 Em hãy kể những việc đã làm của bản thân về việc giữ chữ tín với người thân, thầy cô giáo và bạn bè.

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy viết một bài kể về một trường hợp giữ chữ tín trong cuộc sống và rút ra bài học đối với bản thân.
- 2 Em hãy lập kế hoạch cho bản thân để rèn luyện lối sống có trách nhiệm và tạo dựng lòng tin ở cha mẹ, thầy cô giáo và bạn bè theo một số gợi ý sau:
 - Xác định những việc cần làm ở nhà, ở trường, lớp.
 - Lập thời gian biểu theo ngày/tuần/tháng.

BÀI 6

QUẢN LÝ TIỀN

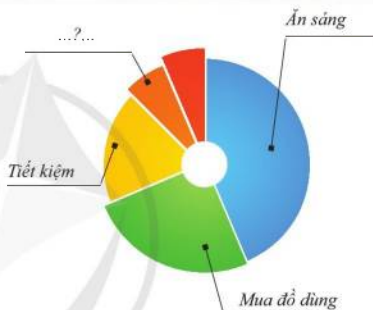
YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được ý nghĩa của việc quản lý tiền hiệu quả.
- ✓ Nhận biết được một số nguyên tắc quản lý tiền có hiệu quả.
- ✓ Bước đầu biết quản lý tiền và tạo nguồn thu nhập của cá nhân.

MỞ ĐẦU

Nhiều người nghĩ đến việc chăm chỉ kiếm tiền, nhưng ít khi nghĩ đến việc quản lý tiền sao cho hiệu quả. Em hãy trao đổi với các bạn về cách quản lý chi tiêu theo gợi ý trong biểu đồ để tìm ra cách sử dụng tiền hợp lý.

KHÁM PHÁ

1. Ý nghĩa của quản lý tiền hiệu quả

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

a) Theo em, trong các hình ảnh trên, hình ảnh nào thể hiện ý nghĩa của quản lý tiền hiệu quả? Em hãy phân tích ý nghĩa của quản lý tiền hiệu quả được thể hiện trong mỗi hình ảnh đó.

b) Theo em, thế nào là quản lý tiền hiệu quả?

- Quản lý tiền hiệu quả là biết sử dụng tiền một cách hợp lý nhằm đạt được mục tiêu như dự kiến.
- Quản lý tiền hiệu quả giúp mỗi người có thể cân bằng tài chính hiện tại; chủ động tiền bạc để thực hiện các dự định tương lai; đề phòng trường hợp bất trắc xảy ra và có thể giúp đỡ người khác khi gặp khó khăn.

2. Các nguyên tắc quản lý tiền hiệu quả

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

a) Em hãy cho biết bạn học sinh trong hình ảnh 1 đang tính toán các khoản thu nào?

b) Bản thân em đã có các khoản thu nào? Theo em, các khoản tiền đó chủ yếu đến từ đâu?

a) Em hãy nhận xét cách sử dụng tiền của các bạn học sinh trong hình ảnh 2. Theo em, cách sử dụng tiền nào hợp lý? Vì sao?

b) Em hãy xác định các khoản chi tiêu thiết yếu và không thiết yếu?

a) Em hãy cho biết bạn học sinh trong hình ảnh 3 đã đưa ra phương án chi tiêu cụ thể như thế nào?

b) Theo em, để quản lý tiền hiệu quả mỗi người cần thực hiện các nguyên tắc nào?

Một số nguyên tắc quản lý tiền hiệu quả:

- Xác định rõ mục tiêu quản lý tiền trên cơ sở các khoản thu thực tế của bản thân.
- Tiết kiệm trước khi chi tiêu, tiết kiệm phải thường xuyên, đều đặn.
- Chỉ chi tiêu các khoản cần thiết, tránh lãng phí.

3. Cách tạo nguồn thu nhập cá nhân

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

1

Nếu bán được đồ thủ công này, mình sẽ đủ tiền mua cặp sách mới.

2

- a) Các bạn học sinh trong những hình ảnh trên đã tạo thêm thu nhập bằng cách nào?
- b) Em còn biết những cách nào khác để tạo thêm thu nhập cho bản thân phù hợp với lứa tuổi?

Để tạo nguồn thu nhập, mỗi người có thể tìm cho mình một công việc phù hợp với độ tuổi, sở thích và điều kiện, để biết duy trì công việc của bản thân, gia đình và xã hội.

LUYỆN TẬP

- ① Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?
- A. Quản lý tiền là việc của người trưởng thành, không phải là của học sinh.
 - B. Quản lý tiền hiệu quả giúp mỗi người chủ động trong chi tiêu để thực hiện các dự định tương lai của bản thân.
 - C. Quản lý tiền là việc không cần thiết, tốn thời gian, nên dùng thời gian đó để kiếm tiền thì tốt hơn.
 - D. Quản lý tiền hiệu quả giúp mỗi người có thể đề phòng những trường hợp rủi ro bất ngờ trong cuộc sống.
 - E. Học sinh không cần quản lý tiền, vì nhiều cha mẹ học sinh không muốn con mình sớm bị đồng tiền làm ảnh hưởng.

- 2 Em hãy cho biết việc làm của bạn nào dưới đây thể hiện nguyên tắc quản lý tiền hiệu quả? Vì sao?
- A. Bạn K thường tận dụng các đồ vật có thể tái chế để làm đồ dùng học tập.
 - B. Bố mẹ cho H tiền ăn sáng nhưng H không ăn để tiết kiệm tiền.
 - C. Bạn M sử dụng điện, nước tiết kiệm, hiệu quả.
 - D. Bạn X cứ có tiền là tiêu hết.
 - E. Khi nhận được tiền thưởng của nhà trường, bạn D dành một khoản để tiết kiệm.
- 3 Giả định em có 1 triệu đồng, em hãy xác định mục tiêu quản lý tiền của bản thân, phân chia số tiền đó thành các khoản cụ thể, hợp lý và chia sẻ với bạn về cách phân chia của mình.
- 4 Đầu năm mới, H nhận được một khoản tiền mừng tuổi và dự định dùng số tiền đó để mua một chiếc máy tính cầm tay. Nhưng khi thấy cửa hàng gần nhà bán một đồ chơi hấp dẫn, H đã dùng hết số tiền này để mua mà quên mất dự định của mình.
- a) Em có nhận xét gì về việc làm của H?
 - b) Nếu em là bạn của H, em sẽ khuyên H như thế nào?
- 5 Em hãy cùng bạn tìm các cách tăng nguồn thu nhập và thảo luận tính khả thi của những cách đó đối với học sinh.

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy xây dựng “Quỹ học tập” hằng năm cho bản thân theo gợi ý sau:
- Xác định số tiền quỹ học tập được dùng cho các khoản nào?
 - Tính toán số tiền cần thiết cho quỹ học tập.
 - Liệt kê các việc sẽ làm để thực hiện mục tiêu đó.
 - Theo dõi việc thực hiện kế hoạch và điều chỉnh kế hoạch cho phù hợp với bản thân.
- 2 Em hãy làm một đồ dùng học tập từ vật liệu có thể tái chế và hướng dẫn các bạn cùng làm để tiết kiệm và bảo vệ môi trường.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được các tình huống thường gây căng thẳng.
- ✓ Nhận biết được biểu hiện của cơ thể khi bị căng thẳng.
- ✓ Nêu được nguyên nhân và ảnh hưởng của căng thẳng.
- ✓ Nêu được cách ứng phó tích cực khi căng thẳng.
- ✓ Thực hành được một số cách ứng phó tích cực khi căng thẳng.

MỞ ĐẦU

Trước những tác động không mong muốn trong cuộc sống, mỗi người thường có biểu cảm, phản ứng khác nhau trong đó có cả biểu cảm, phản ứng thể hiện tâm trạng căng thẳng, lo lắng.

Em hãy cùng bạn chơi trò chơi “Gương mặt biết nói” theo gợi ý: Thể hiện biểu cảm, hành động phù hợp với tình huống bất thăm được; đoán tình huống qua biểu cảm, hành động của bạn.

Nếu được hỏi: Những biểu cảm, hành động thể hiện trong trò chơi có phải là biểu hiện của tâm lý căng thẳng hay không, em sẽ trả lời như thế nào?

KHÁM PHÁ

1. Tình huống gây căng thẳng và biểu hiện của cơ thể khi bị căng thẳng

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

Mai mình thi rồi, cứ ổn ào thế này thi ôn thi sao được.

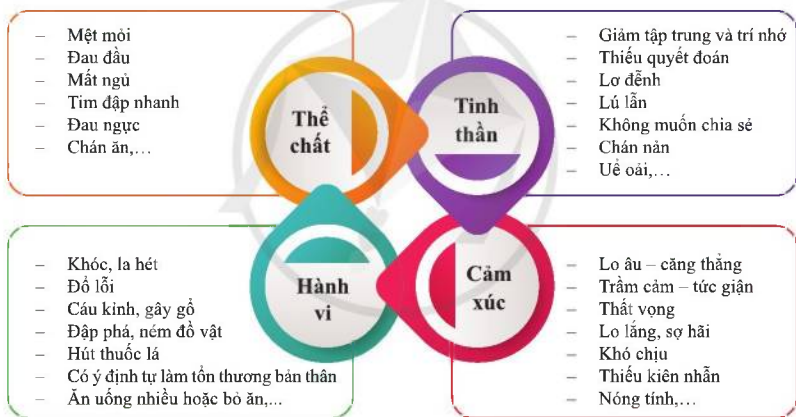
Chị ơi!
Chị chơi với em.

a) Theo em, tình huống nào trong các hình ảnh trên là tình huống gây căng thẳng? Hãy chỉ ra những biểu hiện của căng thẳng trong từng tình huống.

b) Em hãy kể thêm những tình huống gây căng thẳng mà em biết, mô tả biểu hiện căng thẳng trong những tình huống vừa kể và phân loại, sắp xếp những biểu hiện đó theo các nhóm trong bảng dưới đây.

- Tình huống gây căng thẳng là những tình huống tác động và gây ra các ảnh hưởng tiêu cực về thể chất và tinh thần của con người.
- Một số tình huống gây căng thẳng thường gặp: kết quả học tập, thi cử không như mong muốn; bị bạn bè xa lánh; bị bố mẹ áp đặt, ngăn cấm; bị ốm đau, bệnh tật, tai nạn;...
- Biểu hiện khi căng thẳng: cơ thể mệt mỏi; luôn cảm thấy chán nản, thiếu tập trung; hay lo lắng, buồn bực; dễ cáu gắt, tức giận; không muốn tiếp xúc với mọi người, thích ở một mình;...

2. Nguyên nhân và ảnh hưởng của căng thẳng

Em hãy đọc tình huống và trả lời câu hỏi

T đặt mục tiêu giành cúp vô địch trong giải thi đấu bóng rổ, nhưng do không cẩn thận nên T bị chấn thương khi luyện tập. Phải nghỉ học, nghỉ thi đấu khiến cho T trở nên cáu kỉnh, bực bội. Cậu trách móc, đổ lỗi cho các bạn, quát mắng em vô cớ. Một lần, trong lúc tức giận, cậu ném quả bóng rổ không may trúng bóng đèn, nghe tiếng thủy tinh rơi loảng xoảng T oà khóc: “Sao mình đen đui như vậy?”.

- a) Theo em, nguyên nhân nào gây ra căng thẳng của bạn T?
- b) Em hãy cho biết, sự căng thẳng của T đã ảnh hưởng như thế nào tới bản thân và những người xung quanh?

- Nguyên nhân gây ra căng thẳng:
 - Nguyên nhân khách quan: áp lực trong học tập và công việc lớn hơn khả năng của bản thân; sự kì vọng quá lớn của mọi người so với khả năng của bản thân; gặp khó khăn, thất bại, biến cố trong đời sống;...
 - Nguyên nhân chủ quan: tâm lí không ổn định, thể chất yếu đuối; luôn mặc cảm hoặc dồn ép bản thân về một vấn đề; tự đánh giá bản thân quá thấp hoặc quá cao;...
- Ảnh hưởng của căng thẳng: khi những căng thẳng vượt quá ngưỡng chịu đựng của con người thì sẽ gây ra những ảnh hưởng tiêu cực khiến con người rơi vào trạng thái mệt mỏi cả về thể chất và tinh thần, mất niềm tin và phương hướng trong cuộc sống.

3. Cách ứng phó với căng thẳng

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

Nhà tớ dạo này có nhiều chuyện không vui. Cậu nghe tớ tâm sự được không?

Bóng rổ sẽ làm mình cảm thấy sáng khoái và thoải mái hơn.

Mình sẽ viết nhật kí cho nhẹ lòng.

Có thể cậu đã hiểu nhầm tớ, tớ muốn nói chuyện để cậu hiểu!

a) Theo em, các bạn học sinh trong các hình ảnh trên đã làm gì để ứng phó với căng thẳng?

b) Em hãy nêu thêm một số cách ứng phó với căng thẳng.

Để ứng phó với căng thẳng, có thể áp dụng một số cách:

- Thư giãn và giải trí: luyện tập thể thao, làm những việc yêu thích, hít thở sâu, nghe nhạc,...
- Chia sẻ, tâm sự và tìm kiếm sự trợ giúp từ những người thân, người xung quanh.
- Suy nghĩ tích cực.
- Viết nhật kí.
- Lập kế hoạch một cách khoa học và vừa sức.
- Ăn uống, nghỉ ngơi, học tập điều độ, hợp lí.
- Tìm sự trợ giúp của chuyên gia tư vấn tâm lí, bác sĩ tâm lí.
- ...

LUYỆN TẬP

- ① Em hãy quan sát hình ảnh dưới đây và trả lời câu hỏi

- a) Theo em, nguyên nhân gây căng thẳng cho các bạn trong các hình ảnh trên là gì?
 b) Em hãy nhận xét về cách ứng phó với căng thẳng của các bạn trong các hình ảnh trên.
 c) Em có lời khuyên gì cho các bạn để thoát khỏi căng thẳng trong những tình huống trên?

- ② Gần đây, C nhận thấy mình có nhiều thay đổi, giọng nói to và khàn, vóc dáng cao lênh khênh, khuôn mặt dày đặc mụn khiến C thấy tự ti, ngại giao tiếp với bạn bè. Những bất đồng ý kiến giữa C và bố mẹ xuất hiện nhiều hơn, mỗi khi bố mẹ góp ý, bảo ban thì C cho rằng bố mẹ không hiểu mình, không yêu thương mình nữa. Lúc nào C cũng thấy mệt mỏi, bồn chồn, bất an và cảm thấy bản thân thật vô dụng.

Nếu là bạn của C, em sẽ làm gì để giúp C vượt qua trạng thái căng thẳng này?

- 3 Em đã gặp những biểu hiện căng thẳng nào dưới đây? Em đã làm gì để vượt qua những căng thẳng đó? Hãy chia sẻ điều này với các bạn.

1	Em cảm thấy khó ngủ và ngủ không ngon giấc.
2	Em cảm thấy gò bó, không thoải mái.
3	Em thấy tức giận khi mọi thứ không như em mong muốn.
4	Em cảm thấy khó khăn để tìm kiếm những công việc khiến em thấy thú vị.
5	Em cảm thấy mệt mỏi, uể oải suốt ngày.
6	Em cảm thấy lo lắng cho tương lai.
7	Em cảm thấy khó tập trung.
8	Em cảm thấy em đang phải học tập, làm việc quá nhiều.
9	Em sử dụng rượu bia, thuốc lá hoặc các chất kích thích khác.
10	Em cảm thấy ít cười hơn trước.
11	Em cảm thấy buồn và thất vọng.
12	Em dường như cảm thấy mất kiểm soát bản thân (dễ cáu kỉnh, bực tức).
13	Em cảm thấy không có đủ thời gian cho tất cả mọi việc.
14	Em có thói quen nắm chặt tay, bẻ khớp ngón tay, xoay tóc hoặc cắn móng tay.
15	Em cảm thấy có vấn đề về sức khỏe khi học tập và làm việc.

- 4 Em hãy quan sát hình ảnh thực hành thư giãn và chia sẻ cảm nhận qua bài tập Yoga cười.

Khởi động

Thở

- Vỗ tay theo nhịp
1 – 2, 1 – 2 – 3
- Vừa vỗ tay vừa nói: hihi, haha
bằng hơi từ bụng.

- Giơ tay lên.
- Hít thở sâu: hít bằng mũi và thở ra
bằng miệng.
- Vươn vai.
- Cử động cổ: từ trái sang phải, từ
phải sang trái và ngược lại.

Cười

Thiền

Thực hiện tiếng cười cùng các
động tác vận động của cơ thể:

- Vỗ tay và cười.
- Bắt tay nhau và cười.
- Tự cười không phát ra tiếng.
- Làm động tác nghe điện thoại
và cười.
- Hát và cười.

- Khi ngưng tiếng cười.
- Thư giãn và hít thở sâu.
- Cảm nhận cơ thể và không gian
xung quanh: niềm vui, sự thoải
mái, hạnh phúc,...
- Biết ơn và hạnh phúc với tất cả.

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy cùng bạn thiết kế một cuốn sổ tay hướng dẫn thực hiện các trò chơi lành mạnh có tác dụng giảm áp lực, căng thẳng trong học tập.
- 2 Em hãy quay một video ghi lại quá trình thực hiện một hoạt động thể thao hoặc giải trí phù hợp có tác dụng giảm căng thẳng và chia sẻ lợi ích của hoạt động đó với các bạn trong lớp.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được các biểu hiện của bạo lực học đường.
- ✓ Nêu được nguyên nhân và tác hại của bạo lực học đường.

MỞ ĐẦU

Trường học là nơi gắn liền với lứa tuổi học trò hồn nhiên, trong sáng và cũng là nơi nâng bước cho chúng ta trưởng thành. Tuy nhiên, có một số ít học sinh vẫn còn những hành vi ứng xử chưa đúng, thậm chí vi phạm pháp luật, gây hậu quả nghiêm trọng đến bản thân, gia đình, nhà trường và những người xung quanh.

Em hãy quan sát những hình bên để đặt tên cho mỗi hình ảnh và giải thích ý nghĩa của tên gọi đó.

KHÁM PHÁ

1. Biểu hiện của bạo lực học đường

Em hãy đọc các thông tin, trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Thông tin

Nghị định số 80/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017 của Chính phủ quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường.

Điều 2 (trích)

5. Bạo lực học đường là hành vi hành hạ, ngược đãi, đánh đập; xâm hại thân thể, sức khỏe; lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm; cô lập, xua đuổi và các hành vi cố ý khác gây tổn hại về thể chất, tinh thần của người học xảy ra trong cơ sở giáo dục hoặc lớp học độc lập.

Trường hợp 1

Vì T không cho các bạn ngồi gần chép bài kiểm tra, nên khi T đạt được thành tích cao, một số bạn lên mạng nói xấu T. Trên lớp, các bạn này lảng tránh, lôi kéo những bạn khác không chơi với T. Vì vậy, T cảm thấy buồn chán, cô đơn và lạc lõng trong lớp.

Trường hợp 2

Thời gian gần đây, thấy một số bạn trong lớp trốn tiết, la cà ở quán Internet, H là lớp trưởng đã báo cáo với cô chủ nhiệm. Biết việc này, một số bạn trong lớp đã có lời nói xúc phạm H. Có bạn còn cố tình gạt chân H, làm H bị ngã xây xước chân tay.

a) Em hãy căn cứ vào thông tin để xác định những hành vi bạo lực học đường được thể hiện qua mỗi trường hợp và hình ảnh trên?

b) Ngoài những hành vi trên, em còn biết hoặc chứng kiến những hành vi bạo lực học đường nào khác?

nguvanthes.com

Biểu hiện của bạo lực học đường:

- Các hành vi bạo lực thể chất: hành hạ, ngược đãi, đánh đập; xâm hại thân thể, sức khỏe và các hành vi khác cố ý gây tổn thất về thể chất của người khác.
- Các hành vi bạo lực về tinh thần: lăng mạ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm, cô lập, xua đuổi và các hành vi cố ý khác gây tổn thất về tinh thần của người khác.
- Hành vi chiếm đoạt, huỷ hoại gây tổn thất tài sản của người khác.
- Các hành vi bạo lực trực tuyến: nhắn tin, gọi điện, sử dụng hình ảnh cá nhân để uy hiếp, đe dọa, ép buộc người khác làm theo ý mình hoặc lăng mạ, bôi nhọ nhân phẩm người khác; lập hoặc tham gia các hội nhóm trên mạng để cô lập, tẩy chay một cá nhân hoặc nhóm khác.

2. Nguyên nhân và hậu quả của bạo lực học đường

Em hãy đọc tình huống và trả lời câu hỏi

Tình huống 1

Do xem nhiều phim ảnh bạo lực nên H thay đổi tính tình, hay nổi nóng, dễ gây gổ với bạn bè xung quanh. Một lần ở trường, H đã cãi nhau và định đánh bạn. Mọi người khuyên can nên H mới dừng lại. Sau sự việc này, H đã bị nhà trường cảnh cáo và phải xin lỗi bạn.

Tình huống 2

Vì thích thể hiện mình là người mạnh mẽ nên V đã lôi kéo các bạn thành lập một nhóm chuyên đi dọa dẫm, bắt nạt các bạn khác. Điều đó làm cho các bạn trong lớp lo lắng, bất an khi nhìn thấy nhóm của V.

- a) Theo em, những hành vi nào của các nhân vật trong từng tình huống trên là hành vi có tính chất bạo lực học đường?
- b) Nguyên nhân và hậu quả của những hành vi đó là gì?

- Nguyên nhân của bạo lực học đường:
 - Nguyên nhân chủ quan: sự thiếu hụt kỹ năng sống, thiếu sự trải nghiệm, thích thể hiện bản thân, tính cách nông nổi, bồng bột.
 - Nguyên nhân khách quan: thiếu sự quan tâm, giáo dục của gia đình; những tác động tiêu cực từ môi trường xã hội.
- Hậu quả của bạo lực học đường:
 - Người gây ra bạo lực học đường cũng có thể bị tổn thương về thể chất, tinh thần; bị lệch lạc nhân cách; phải chịu các hình thức kỉ luật, thậm chí bị truy cứu trách nhiệm hình sự nếu gây hậu quả nghiêm trọng.
 - Người bị bạo lực học đường có thể bị tổn thương thể chất, tinh thần, giảm sút kết quả học tập và rèn luyện.
 - Đối với gia đình, bạo lực học đường có thể gây ra không khí căng thẳng, bất an, tổn hại về vật chất; xã hội thiếu an toàn và lành mạnh.

LUYỆN TẬP

- 1 Những hành vi nào dưới đây là bạo lực học đường? Vì sao?
- A. Chụp trộm hình ảnh của một bạn khác và gửi cho nhóm bạn để bàn tán, chế giễu.
 - B. Lấy đồ ăn sáng của bạn khác.
 - C. Bịt tai mỗi khi một bạn học sinh phát biểu hoặc nói chuyện.
 - D. Nhại giọng, bắt chước một cách thiếu tôn trọng.
 - E. Gửi những tin nhắn, hình ảnh, video, bài viết nhằm gây tổn thương, tra tấn bạn khác.
 - G. Véo tai, giật tóc một bạn khi đang nô đùa.
 - H. Mượn đồ dùng học tập của bạn nhưng quên không trả lại.
- 2 Trong một buổi hoạt động ngoại khoá về phòng, chống bạo lực học đường, có ý kiến cho rằng, bạo lực học đường chỉ gây tổn hại tới người bị bạo lực.
- Em có đồng ý với ý kiến này không? Vì sao?*
- 3 K và C đều là học sinh lớp 7A. Do xích mích với nhau trên mạng xã hội, K đã hẹn gặp C để giải quyết mâu thuẫn. Tuy nhiên, khi gặp nhau, hai bạn đã xảy ra xô xát.
- a) Theo em, ai là người bị bạo lực học đường trong tình huống trên?
 - b) Em hãy chỉ ra nguyên nhân và hậu quả của bạo lực học đường trong tình huống đó.
- 4 Em hãy kể một trường hợp bạo lực học đường mà em biết; chỉ ra nguyên nhân, hậu quả của tình huống bạo lực học đường đó.

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy thiết kế một sản phẩm tuyên truyền: tranh vẽ, video với thông điệp truyền thông về nguyên nhân và hậu quả của bạo lực học đường.
- 2 Em hãy cùng bạn xây dựng một tiết mục văn nghệ (tiểu phẩm, nhạc kịch,...) về chủ đề phòng, chống bạo lực học đường và trình bày trong tiết học sau.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được một số quy định cơ bản của pháp luật liên quan đến phòng, chống bạo lực học đường.
- ✓ Biết cách ứng phó trước, trong và sau khi bị bạo lực học đường.
- ✓ Tham gia các hoạt động tuyên truyền phòng, chống bạo lực học đường do nhà trường, địa phương tổ chức.
- ✓ Phê phán, đấu tranh với những hành vi bạo lực học đường; sống tự chủ, không để bị lôi kéo tham gia bạo lực học đường.

MỞ ĐẦU

Bạo lực học đường để lại hậu quả nghiêm trọng về thể chất và tinh thần cho học sinh. Em hãy chia sẻ một số tình huống bạo lực học đường mà em đã chứng kiến và đề xuất cách ứng phó.

KHÁM PHÁ

1. Quy định cơ bản của pháp luật liên quan đến phòng, chống bạo lực học đường

Em hãy đọc các thông tin để trả lời câu hỏi trong các trường hợp dưới đây

Thông tin 1

Theo quy định tại Điều lệ trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học:

Các hành vi học sinh không được làm:

1. Xúc phạm nhân phẩm, danh dự, xâm phạm thân thể giáo viên, cán bộ, nhân viên của nhà trường, người khác và học sinh khác.
2. Đánh nhau, gây rối trật tự, an ninh trong nhà trường và nơi công cộng.

Thông tin 2

Nghị định số 80/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017 của Chính phủ, quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường.

Điều 6. Phòng, chống bạo lực học đường (trích)

1. Biện pháp phòng ngừa bạo lực học đường:

- a) Tuyên truyền, phổ biến nâng cao nhận thức của người học, cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên trong cơ sở giáo dục, gia đình người học và cộng đồng về mối nguy hiểm và hậu quả của bạo lực học đường; về trách nhiệm phát hiện, thông báo, tố giác hành vi bạo lực học đường; ngăn ngừa và can thiệp kịp thời đối với các hành vi bạo lực học đường phù hợp với khả năng của bản thân.

2. Biện pháp hỗ trợ người học có nguy cơ bị bạo lực học đường:

- a) Phát hiện kịp thời người học có hành vi gây gổ, có nguy cơ gây bạo lực học đường, người học có nguy cơ bị bạo lực học đường;
- c) Thực hiện tham vấn, tư vấn cho người học có nguy cơ bị bạo lực và gây ra bạo lực nhằm ngăn chặn, loại bỏ nguy cơ xảy ra bạo lực.

3. Biện pháp can thiệp khi xảy ra bạo lực học đường:

- c) Thông báo kịp thời với gia đình người học để phối hợp xử lý; trường hợp vụ việc vượt quá khả năng giải quyết của cơ sở giáo dục thì thông báo kịp thời với cơ quan công an, Ủy ban nhân dân xã, phường, thị trấn và các cơ quan liên quan để phối hợp xử lý theo quy định của pháp luật.

Thông tin 3

Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017)

Điều 12. Tuổi chịu trách nhiệm hình sự (trích)

- 2. Người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi phải chịu trách nhiệm hình sự về tội phạm rất nghiêm trọng, tội phạm đặc biệt nghiêm trọng,...

Trường hợp 1

S thường xuyên bị một nhóm bạn trong lớp đe dọa và lấy đồ. Bức xúc với hành vi của các bạn nên S đã chia sẻ với cô giáo chủ nhiệm và nhờ cô can thiệp. Sau khi được cô giáo phân tích, nhóm bạn của S đã nhận thấy hành vi của mình là vi phạm pháp luật.

Trường hợp 2

H có mâu thuẫn với M là bạn cùng lớp và H dự định rủ mấy người bạn thân đến dọa đánh M. Biết chuyện này, bố mẹ H đã khuyên con từ bỏ ý định đó và trao đổi với giáo viên chủ nhiệm để cùng giải quyết mâu thuẫn giữa hai bên.

- a) Em hãy chỉ ra các hành vi vi phạm pháp luật phòng, chống bạo lực học đường trong hai trường hợp trên.
- b) Những biện pháp phòng ngừa, can thiệp nào được thể hiện trong hai trường hợp trên?
- c) Hãy nêu quy định của pháp luật về phòng, chống bạo lực học đường qua các thông tin trên.

Để phòng, chống bạo lực học đường, pháp luật nước ta quy định:

- Không được xúc phạm nhân phẩm, danh dự, xâm phạm thân thể giáo viên, cán bộ, nhân viên của nhà trường và người khác.
- Không được đánh nhau, gây rối trật tự, an ninh trong nhà trường và nơi công cộng.
- Nhà trường, cha mẹ học sinh có trách nhiệm giáo dục học sinh về phòng, chống bạo lực học đường; phát hiện, thông báo, tố giác hành vi bạo lực học đường; ngăn ngừa, can thiệp kịp thời và bảo vệ quyền lợi chính đáng của học sinh trước các hành vi bạo lực học đường.

2. Phòng ngừa và ứng phó với bạo lực học đường

a. Phòng ngừa bạo lực học đường

Em hãy quan sát các chỉ dẫn dưới đây, thảo luận với các bạn và xác định những việc cần làm để phòng ngừa bạo lực học đường.

Kết bạn với bạn tốt,
hoà nhập và tham
gia các nhóm bạn,
câu lạc bộ

Tránh xa bạn xấu,
phim ảnh, trò
chơi bạo lực và
các tệ nạn xã hội

Kiểm chế
cảm xúc

Khéo léo trong
giải quyết
hiếu hùm,
xích mích

1

2

3

4

Để phòng ngừa bạo lực học đường, mỗi học sinh cần:

- Có lối sống lành mạnh, tránh xa phim ảnh, trò chơi bạo lực và các tệ nạn xã hội.
- Thân thiện, hoà đồng và xây dựng tình bạn lành mạnh.
- Kiểm chế cảm xúc, đặc biệt là các cảm xúc tiêu cực.
- Khéo léo và kịp thời trong giải quyết các hiếu hùm, xích mích nhỏ.
- Nhận biết nguy cơ bị bạo lực học đường, tự chủ, không để bị lôi kéo, tham gia vào các vụ việc bạo lực học đường.
- Tìm hiểu các thông tin pháp luật liên quan đến phòng, chống bạo lực học đường.

b. Ứng phó với bạo lực học đường

Ứng phó với các tình huống khi bị bạo lực về thể chất

Em hãy quan sát hình ảnh dưới đây và thảo luận

1

2

- a) Các bạn học sinh trong những hình ảnh trên đang gặp những tình huống nguy hiểm nào?
- b) Theo em, các bạn ấy đã làm gì để ứng phó với tình huống đó?
- c) Ngoài những cách ứng phó đó, em còn biết những cách nào khác?

Ứng phó với các tình huống khi bị bạo lực về tinh thần

Em hãy đọc trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

T thường bị các bạn trong lớp trêu chọc quá mức và đặt cho nhiều biệt danh khó nghe. Trước hành vi của các bạn, T đã bình tĩnh suy nghĩ và nhận thấy, nếu mình càng tỏ thái độ khó chịu thì các bạn càng trêu. Vì vậy, T quyết định sẽ dùng những lời lẽ nhẹ nhàng để yêu cầu các bạn không trêu chọc mình nữa. T nghĩ, nếu tình trạng xấu vẫn tiếp diễn thì sẽ tìm sự giúp đỡ từ mọi người.

- a) Em hãy cho biết bạn T đã làm gì để ứng phó với hành vi trêu chọc quá mức của các bạn?
- b) Ngoài cách xử lý của T, em còn cách xử lý nào khác trong trường hợp trên?
- c) Nếu là bạn của T, khi được nhờ giúp đỡ em sẽ giúp bạn như thế nào?

Ứng phó với các tình huống khi bị bạo lực trực tuyến

Em hãy đọc trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Gần đây, D thường xuyên nhận được tin nhắn qua mạng xã hội với những lời lẽ lăng mạ, xúc phạm. D đã tâm sự với anh trai và nhận được lời khuyên là không nên nhắn tin lại, cần đổi mật khẩu tài khoản mạng xã hội, chặn tin nhắn từ người lạ và cần tìm ra ai đã làm chuyện đó. Qua tìm hiểu, D biết đó là do một số bạn có xích mích với mình từ năm học trước thực hiện. D và anh trai đã gặp các bạn nói chuyện và yêu cầu các bạn không được thực hiện những hành vi vi phạm pháp luật.

- a) Trong tình huống trên, D và anh trai đã ứng phó như thế nào với bạo lực trực tuyến?
- b) Ngoài những cách trên, em còn biết những cách nào để ứng phó với bạo lực trực tuyến?

Để ứng phó với bạo lực học đường, mỗi học sinh cần:

- Nhanh chóng nhận diện được dấu hiệu của bạo lực học đường.
- Bình tĩnh, tìm cơ hội thoát ra hoặc kêu gọi sự giúp đỡ.
- Thông báo sự việc cho gia đình, thầy cô hoặc trình báo cơ quan chức năng.
- Gọi số điện thoại đường dây nóng bảo vệ trẻ em 111.
- Đổi mật khẩu để bảo vệ tài khoản mạng xã hội của cá nhân.
- Khi chứng kiến bạo lực học đường, không thờ ơ vô cảm, lời vào tham gia, cổ vũ hành vi bạo lực học đường.
- Không tìm cách trả thù, đánh lại, tỏ thái độ thách thức.

LUYỆN TẬP

- 1 Em hãy cho biết những cách ứng phó nào dưới đây là phù hợp với quy định của pháp luật về phòng, chống bạo lực học đường?
- A. Lưu lại những hình ảnh, bài viết trên mạng xã hội có tính chất bạo lực học đường để báo cáo với nhà trường.
- B. Rủ bạn bè đi đánh lại nhằm giải quyết mâu thuẫn.
- C. Viết bài/quay video trực tuyến nhằm nói xấu khi bị xúc phạm trên mạng xã hội.
- D. Bỏ qua khi bị đánh để được yên ổn.
- E. Báo với gia đình khi bị bạo lực để nhận được ý kiến xử lý học sinh có hành vi bạo lực với mình.
- G. Gọi đến số điện thoại của phòng Tư vấn tâm lý học đường hoặc số 111.
- H. Báo cáo cơ quan công an khi bị đe dọa tính mạng.
- 2 Hãy thảo luận và đưa ra cách ứng phó với bạo lực học đường trong các tình huống sau:
- Gần đây, H thường xuyên bị một nhóm bạn trong trường chặn đường, trêu chọc. Tuần này, nhóm bạn đó yêu cầu H phải mua đồ ăn cho họ thì sẽ không trêu chọc H nữa.
 - Vì là một cầu thủ bóng đá giỏi, thường xuyên ghi bàn nên Lâm bị một số bạn ở đội bóng lớp 7B không thích và thường xuyên tìm cách gây sự.

- 3 Em hãy đưa ra ý kiến về những hành vi bạo lực học đường trong các tình huống sau:

1. T là bạn thân của Q, gần đây do có xích mích với các bạn nam trong lớp nên T bị lớp cô lập, không cho chơi cùng. Q rất muốn giúp T, nhưng lo sợ các bạn sẽ cô lập mình.

2. Gần đây em phát hiện ra A và một số bạn trong câu lạc bộ múa ở trường lên chụp hình H khi đang luyện tập, chia sẻ hình ảnh lên mạng xã hội và bình phẩm thiếu tích cực về H.

3. Cách đây mấy hôm, T bị N và các bạn của N chặn đánh trên đường đi học về, vì cho rằng T đã “coi thường” và không chào N. Tuy bị đánh và rất sợ hãi nhưng T chỉ kể lại với em, T đã giấu bố mẹ và không báo cáo lại sự việc cho thầy cô vì không muốn mọi người lo lắng.

4. Lớp của em xuất hiện tình trạng một số bạn lập nhóm “Anti-fan Ban cán sự lớp” trên mạng xã hội với mục đích bình phẩm, nói xấu, chế nhạo các bạn. Em và các bạn cũng có tên trong nhóm này.

- 4 Em hãy thảo luận với các bạn và cho biết, vì sao khi ứng phó với bạo lực học đường cần tuân thủ các quy định của pháp luật.

VẬN DỤNG

- 1 Cùng các bạn trong lớp xây dựng một hòm thư mang tên “Điều em muốn nói”:
- Mỗi học sinh viết một bức thư tâm sự nói về bạo lực học đường.
 - Trong giờ sinh hoạt lớp hàng tuần, giáo viên chủ nhiệm và học sinh sẽ lấy thư để chia sẻ trước lớp.
- 2 Em hãy viết một bài tuyên truyền về phòng, chống bạo lực học đường (liên hệ với bản thân em).

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được khái niệm tệ nạn xã hội và các loại tệ nạn xã hội phổ biến.
- ✓ Giải thích được nguyên nhân, hậu quả của tệ nạn xã hội đối với bản thân, gia đình và xã hội.

MỞ ĐẦU

Tệ nạn xã hội để lại những hậu quả nặng nề cho cá nhân, gia đình và xã hội. Tệ nạn xã hội thường bắt nguồn từ các thói quen xấu.

Em hãy liệt kê những thói quen xấu của con người trong cuộc sống mà em biết. Trong những thói quen ấy, đâu là tệ nạn xã hội?

nguyenthcs.com

1. Khái niệm tệ nạn xã hội và các loại tệ nạn xã hội

Em hãy quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

1

2

- a) Theo em, mỗi hình ảnh trên nói về điều gì? Hãy chỉ ra điểm chung của các hình ảnh đó.
- b) Tệ nạn xã hội là gì? Em hãy kể tên những tệ nạn xã hội phổ biến.

- Tệ nạn xã hội là hành vi sai lệch chuẩn mực đạo đức xã hội, vi phạm pháp luật, mang tính phổ biến và gây hậu quả xấu đối với cá nhân, gia đình và xã hội.
- Tệ nạn xã hội phổ biến bao gồm: ma túy, cờ bạc, mại dâm, mê tín dị đoan,...

2. Nguyên nhân dẫn đến tệ nạn xã hội

Em hãy đọc các trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Trường hợp 1

Sinh ra và lớn lên trong gia đình có điều kiện, do ăn chơi và đua đòi cùng các bạn, T đã tìm cảm giác lạ bằng việc dùng thử ma túy. Sau lần đó, T dùng thêm một vài lần nữa và dẫn đến nghiện ma túy.

Trường hợp 2

Bố mẹ K đi làm xa nhà, ít có điều kiện quan tâm đến việc học hành, sinh hoạt của con. Thêm vào đó, K lại bị bạn bè xấu rủ rê, lôi kéo nên dần bỏ bê việc học tập và thường xuyên tụ tập đánh bài ăn tiền.

- a) Em hãy cho biết những nguyên nhân nào dẫn đến T nghiện ma túy, K tụ tập đánh bài?
- b) Theo em, còn những nguyên nhân nào khác dẫn đến các tệ nạn xã hội của con người?

Tệ nạn xã hội bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân: thiếu hiểu biết; ham chơi, đua đòi; bị dụ dỗ, lôi kéo, mua chuộc hoặc ép buộc; thiếu sự giáo dục phù hợp, quan tâm, chăm sóc, chia sẻ, yêu thương của gia đình; thiếu môi trường vui chơi, giải trí lành mạnh,...

3. Hậu quả của tệ nạn xã hội

Em hãy đọc các trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Trường hợp 1

H rất thích đua xe nên đã rủ các bạn tham gia với mình. Trong lúc đua xe, H đã làm mọi người đi đường hoảng sợ, thậm chí còn đâm vào vợ chồng anh K, khiến họ bị thương nặng.

Trường hợp 2

Do bị bạn bè xấu dụ dỗ, lôi kéo nên N đã sa vào tệ nạn đánh bạc, cá độ và sử dụng chất kích thích gây nghiện. Khi biết sự việc này, bố mẹ N rất đau khổ.

- Em hãy liệt kê hậu quả của việc đua xe đối với H và vợ chồng anh K?
- Hành vi đánh bạc, cá độ và sử dụng chất kích thích gây nghiện đã dẫn đến hậu quả gì đối với N và gia đình?
- Hãy chia sẻ hậu quả của tệ nạn xã hội mà em biết.

Hậu quả của tệ nạn xã hội:

- Gây tổn hại nghiêm trọng về mặt sức khỏe, tinh thần, trí tuệ, thậm chí là tính mạng con người.
- Dẫn đến những tổn thất về kinh tế, tình trạng bạo lực và phá vỡ hạnh phúc của gia đình.
- Ảnh hưởng đến trật tự, an toàn xã hội; chuẩn mực đạo đức; thuần phong mỹ tục và vi phạm các quy định pháp luật của Nhà nước.

LUYỆN TẬP

1 Hành vi nào dưới đây là tệ nạn xã hội?

- Anh Q thường xuyên sử dụng ma túy.
- Chị M không xa lánh người bị nhiễm HIV.

- C. Bạn T luôn thực hiện nghiêm túc các nội quy của nhà trường.
 D. Anh C thường tham gia đánh bạc cùng bạn bè.
 E. Bạn H đã từ chối việc hút thuốc lá khi bị bạn bè dụ dỗ.
 G. Bà N thường mời thầy cúng đến giải hạn khi các con mình bị ốm.

- ② Theo em, học sinh có thể mắc phải những tệ nạn xã hội nào? Hãy liệt kê nguyên nhân và hậu quả của các tệ nạn xã hội đó.

STT	Nguyên nhân			Hậu quả
	Nguyên nhân từ phía cá nhân	Nguyên nhân từ phía gia đình	Nguyên nhân từ phía xã hội	
1	?	?	?	?
2	?	?	?	?
...	?	?	?	?

- ③ Gia đình M sống ở một vùng quê nên còn nhiều khó khăn. Mỗi lần các em của M bị ốm, bố mẹ không đưa đến trạm y tế xã mà lại mời thầy cúng đến nhà làm lễ mong cho các em khỏi bệnh.

a) Theo em, nguyên nhân nào dẫn tới hành vi của bố mẹ M? Hậu quả của hành vi đó là gì?

b) Nếu là M, em sẽ làm gì để ngăn cản hành vi của bố mẹ?

- ④ Một số bạn trong lớp của H đã xem các video về đánh bài ăn tiền trên mạng xã hội. Do tò mò, các bạn có ý định rủ nhau tụ tập cùng chơi bài.

Nếu là H trong tình huống trên em sẽ làm gì?

VẬN DỤNG

- ① Em hãy lựa chọn một tệ nạn xã hội phổ biến nhất ở địa phương để thiết kế một sản phẩm tuyên truyền về hậu quả của tệ nạn xã hội theo gợi ý sau:
- Tên tệ nạn xã hội.
 - Hậu quả của tệ nạn xã hội đó đối với bản thân, gia đình và xã hội.
- ② Em hãy tìm hiểu các quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội và trình bày trước lớp dưới dạng báo ảnh/clip hoặc tiểu phẩm.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được một số quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội.
- ✓ Thực hiện tốt các quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội.
- ✓ Tham gia các hoạt động phòng, chống tệ nạn xã hội do nhà trường, địa phương tổ chức.
- ✓ Phê phán, đấu tranh với các tệ nạn xã hội; tuyên truyền, vận động mọi người tham gia các hoạt động phòng, chống tệ nạn xã hội.

MỞ ĐẦU

Để ngăn chặn tệ nạn xã hội, Nhà nước đã ban hành các quy định pháp luật và tuyên truyền, vận động mọi người thực hiện nghiêm túc những quy định đó.

Em hãy chia sẻ những hiểu biết của mình về pháp luật phòng, chống tệ nạn xã hội.

KHÁM PHÁ

1. Quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội

Em hãy đọc các thông tin, trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Thông tin 1

Luật Phòng, chống ma túy năm 2021

Điều 5. Các hành vi bị nghiêm cấm (trích)

2. Nghiên cứu, giám định, kiểm nghiệm, kiểm định, sản xuất, tàng trữ, vận chuyển, bảo quản, tồn trữ, mua bán, phân phối, xử lý, trao đổi, xuất khẩu, nhập khẩu, tạm nhập, tái xuất, tạm xuất, tái nhập, quá cảnh trái phép chất ma túy, tiền chất, thuốc gây nghiện, thuốc hướng thần,

thuốc tiền chất, nguyên liệu làm thuốc là được chất gây nghiện, được chất hướng thần, tiền chất dùng làm thuốc, thuốc thú y có chứa chất ma túy, tiền chất.

4. Giao nhận, quản lý, kiểm soát, lưu giữ, cấp phát, bảo quản chất ma túy, tiền chất trái quy định của pháp luật; cho phép người sử dụng chất ma túy, thuốc gây nghiện hoặc thuốc hướng thần trái quy định của pháp luật.
5. Sử dụng, tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy; cưỡng bức, lôi kéo người khác sử dụng trái phép chất ma túy; chứa chấp, hỗ trợ việc sử dụng trái phép chất ma túy.

Thông tin 2

Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017)

Điều 251. Tội mua bán trái phép chất ma túy (trích)

1. Người nào mua bán trái phép chất ma túy, thì bị phạt tù từ 2 năm đến 7 năm.

Điều 258. Tội lôi kéo người khác sử dụng trái phép chất ma túy (trích)

1. Người nào rủ rê, dụ dỗ, xúi giục hoặc bằng các thủ đoạn khác nhằm lôi kéo người khác sử dụng trái phép chất ma túy, thì bị phạt tù từ 1 năm đến 5 năm.

Trường hợp 1

Ông A mở cửa hàng bán cà phê nhưng lợi dụng để bán cả ma túy. Thấy C đang là học sinh trung học cơ sở lại ham chơi, hay bỏ học nên ông A đã dụ dỗ C sử dụng chất ma túy. Sau khi C nghiện, ông A đã ép buộc C phải đi vận chuyển ma túy về cho ông bán.

- a) Từ thông tin 1, em hãy chỉ ra các hành vi vi phạm pháp luật của ông A, bạn C ở trường hợp 1 và giải thích vì sao.
- b) Từ thông tin 2, theo em, hành vi của ông A sẽ bị pháp luật xử lý như thế nào?
- c) Theo em, pháp luật quy định như thế nào về phòng, chống tệ nạn ma túy?

Thông tin 3

Pháp lệnh Phòng, chống mại dâm năm 2003

Điều 4. Các hành vi bị nghiêm cấm (trích)

1. Mua dâm;
2. Bán dâm;
3. Chứa mại dâm;
4. Tổ chức hoạt động mại dâm;
5. Cường bức bán dâm;
6. Môi giới mại dâm;
7. Bảo kê mại dâm;
8. Lợi dụng kinh doanh dịch vụ để hoạt động mại dâm.

Trường hợp 2

Qua một thời gian quen nhau thân thiết trên mạng xã hội, anh T đã hẹn em H đi chơi và lừa bán H cho đường dây mua bán mại dâm của bà M.

- a) Từ thông tin 3, em hãy liệt kê các hành vi vi phạm pháp luật của anh T và bà M ở trường hợp 2.
- b) Em hãy chia sẻ những hiểu biết của mình về pháp luật phòng, chống tệ nạn mại dâm.

Thông tin 4

Luật Trẻ em năm 2016

Điều 6. Các hành vi bị nghiêm cấm (trích)

9. Bán cho trẻ em hoặc cho trẻ em sử dụng rượu, bia, thuốc lá và chất gây nghiện, chất kích thích khác, thực phẩm không bảo đảm an toàn, có hại cho trẻ em.
10. Cung cấp dịch vụ Internet và các dịch vụ khác; sản xuất, sao chép, lưu hành, vận hành, phát tán, sở hữu, vận chuyển, tàng trữ, kinh doanh xuất bản sản phẩm, đồ chơi, trò chơi và những sản phẩm khác phục vụ đối tượng trẻ em nhưng có nội dung ảnh hưởng đến sự phát triển lành mạnh của trẻ em.

Trường hợp 3

Thấy Q có nhiều tiền tiêu vặt, anh B đã tìm cách rù rê, lôi kéo Q chơi trò chơi điện tử. Lúc đầu, anh B cho Q chơi miễn phí, sau khi Q nghiện các trò chơi điện tử thì anh B bắt đầu thu tiền. Thậm chí, anh B còn giới thiệu cho Q chơi các trò chơi có nội dung bạo lực không phù hợp với lứa tuổi của Q.

- a) Từ thông tin 4, em chỉ ra các hành vi vi pháp luật của anh B ở trường hợp 3.
- b) Em hãy chia sẻ những hiểu biết của mình về pháp luật phòng, chống tệ nạn xã hội ở trường hợp 3.

- Để phòng, chống tệ nạn xã hội, pháp luật nước ta quy định:
 - Nghiêm cấm sản xuất, tàng trữ, vận chuyển, mua bán, sử dụng, tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy; cưỡng bức, lôi kéo người khác sử dụng trái phép chất ma túy. Người nghiện ma túy bắt buộc phải đi cai nghiện.
 - Cấm đánh bạc dưới bất cứ hình thức nào; nghiêm cấm tổ chức đánh bạc.
 - Nghiêm cấm các hành vi mê tín dị đoan.
 - Nghiêm cấm các hành vi mua dâm, bán dâm, chứa mại dâm, tổ chức hoạt động mại dâm, môi giới mại dâm, cưỡng bức bán dâm và bảo kê mại dâm.
 - Trẻ em không được uống rượu, hút thuốc, đánh bạc hay dùng các chất kích thích. Nghiêm cấm lôi kéo trẻ em đánh bạc, uống rượu, hút thuốc, dùng chất kích thích, dụ dỗ và dẫn dắt trẻ em bán dâm hoặc cho trẻ em sử dụng các văn hoá phẩm đồi trụy, đồ chơi hoặc trò chơi có hại cho sự phát triển lành mạnh của trẻ em.
- Mọi hành vi vi phạm pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội sẽ bị xử lý theo quy định của pháp luật.

2. Công dân thực hiện pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội

Em hãy đọc tình huống và trả lời câu hỏi

X và M chơi thân với nhau. Gần nhà X có một địa điểm đánh bài ăn tiền, do tò mò, X đã rủ M đến chơi thử. Tuy nhiên, M từ chối và khuyên bạn: Cậu biết không, đánh bài ăn tiền là vi phạm pháp luật đấy.

Em hãy phân tích thái độ và hành vi của M trong tình huống trên.

Em hãy đọc câu chuyện và trả lời câu hỏi

CHUYỆN CỦA P

Từ một học sinh chăm chỉ học tập, bị bạn bè rủ rê, P dùng thử ma túy và trở thành con nghiện, phải đi cai nghiện bắt buộc tại cơ sở cai nghiện ma túy của tỉnh A. Chứng kiến những giọt nước mắt buồn bã của mẹ khi đưa con đi cai nghiện, P đã quyết tâm phải cai nghiện thành công.

Tại cơ sở cai nghiện, P đã phải chiến đấu với những cơn nghiện vật vã chết đi sống lại, nhưng nhờ ý chí quyết tâm và giúp đỡ của các bác sĩ, P đã cai nghiện được ma túy.

Sau khi rời cơ sở cai nghiện, P bắt đầu làm lại cuộc đời bằng việc đăng kí học ngành Quản trị khách sạn và Tiếng Anh để phục vụ cho công việc. Ra trường, P đã được nhận vào làm tại một khách sạn 4 sao. Mẹ P vô cùng vui mừng, còn P thì cảm thấy hạnh phúc vì đã có một quyết định đúng đắn.

- P đã làm gì để thay đổi cuộc đời của mình?
- Từ bài học của P, theo em chúng ta cần làm gì để tránh mắc phải tệ nạn xã hội và đấu tranh chống lại các tệ nạn xã hội?

Trách nhiệm của công dân trong phòng, chống tệ nạn xã hội:

- Thực hiện lối sống lành mạnh, an toàn và tuân thủ pháp luật.
- Tự giác tham gia các hoạt động phòng, chống tệ nạn xã hội do trường, lớp và địa phương tổ chức.
- Đấu tranh, phê phán các hành vi vi phạm quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội bằng những việc làm cụ thể, phù hợp với lứa tuổi.

LUYỆN TẬP

- Hành vi nào dưới đây vi phạm pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội? Vì sao?
 - Ông H nhận lời vận chuyển ma túy đến tỉnh khác cho ông B.
 - Bà K tổ chức dịch vụ bói toán tại nhà.
 - Anh M tố cáo hành vi tổ chức đánh bạc.

D. Cô X dụ dỗ H và P đi bán dâm.

E. Bạn N tuyên truyền cho mọi người xung quanh về hậu quả của ma túy.

G. Chị T đã tổ chức cho mọi người đánh bạc tại nhà.

2 Em sẽ ứng xử như thế nào trong các trường hợp sau?

a) Bạn mời hút heroin.

b) Bạn rủ chơi bài ăn tiền.

c) Người lạ rủ đi chơi.

d) Người khác nhờ mang hộ đồ mà không rõ là gì.

3 K đã từng bị nghiện và đi cai nghiện thành công. Một lần tham gia sinh nhật, K thấy các bạn có ý định thử hút ma túy. Từ những hậu quả mà bản thân trải qua, K đã khuyên ngăn các bạn là không nên thử.

Em hãy nhận xét thái độ và hành vi của K trong trường hợp trên.

4 Qua tìm hiểu, biết D (13 tuổi) là người hiếu thắng và đua đòi nên anh Y đã trực tiếp giới thiệu và cho D hút thử một loại thuốc lá điện tử. Khi thấy D bắt đầu nghiện, anh Y đề nghị D hãy giới thiệu sản phẩm đó đến bạn bè để bán hàng.

Theo em, hành vi của anh Y có vi phạm pháp luật không? Vì sao?

5 Trường của C tổ chức tuyên truyền phòng, chống ma túy cho mọi người. Tuy nhiên, C lại cho rằng việc tuyên truyền phòng, chống ma túy là trách nhiệm của người lớn, học sinh không cần tham gia.

a) *Em có đồng tình với suy nghĩ của C không? Vì sao?*

b) *Nếu là bạn của C, em sẽ làm thế nào để giúp C hiểu được trách nhiệm của mình trong phòng, chống tệ nạn xã hội?*

6 Em hãy chia sẻ các cách sống lành mạnh để phòng, tránh tệ nạn xã hội.

VẬN DỤNG

1 Em hãy vẽ tranh cổ động về phòng, chống tệ nạn xã hội và chia sẻ nội dung, ý nghĩa của bức tranh đó với thầy cô và bạn bè.

2 Em hãy cùng bạn xây dựng một kịch bản với nội dung thực hiện các quy định của pháp luật về phòng, chống tệ nạn xã hội và đóng vai theo kịch bản đó.

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- ✓ Nêu được khái niệm và vai trò của gia đình; quy định cơ bản của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình.
- ✓ Nhận xét được việc thực hiện quyền và nghĩa vụ trong gia đình của bản thân và của người khác.
- ✓ Thực hiện được nghĩa vụ của bản thân đối với ông bà, cha mẹ và anh chị em trong gia đình bằng những việc làm cụ thể.

MỞ ĐẦU

Gia đình là nơi ta tìm về, là điểm tựa của mỗi người. Trong bài hát *Nhà là nơi* của nhạc sĩ Nguyễn Hải Phong có đoạn:

"... Nhà là nơi bỏ đồng tình cùng con lao vào bếp
Mẹ vừa nếm đã tươi cười đồ ăn ngon được đặt
Là đi làm cả về mặt làm con ôm vai mẹ
Nhà là nơi cảm nhận tình yêu trong miền thương
Hết con phải đi dần những tháng năm mẹ vẫn chờ
Nhà là nơi chúng ta sống chia nhau suốt đời..."

Ca từ của bài hát gợi cho mỗi chúng ta những cảm xúc nhất định về một mái ấm gia đình. Em và các bạn hãy tìm những ca từ trong bài hát gắn với quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình.

KHÁM PHÁ

1. Gia đình và vai trò của gia đình

Em hãy quan sát các hình ảnh và trả lời câu hỏi

1

Tạm biệt bố mẹ,
con sẽ trở về!

2

- a) Em hãy liên kết các hình ảnh trên thành một câu chuyện về mối quan hệ trong gia đình và vai trò của gia đình đối với mỗi thành viên.
- b) Theo em, gia đình là gì? Gia đình có vai trò như thế nào đối với mỗi người?

- Gia đình là tập hợp những người gắn bó với nhau do hôn nhân, quan hệ huyết thống hoặc quan hệ nuôi dưỡng, làm phát sinh các quyền và nghĩa vụ giữa họ với nhau theo quy định của pháp luật.
- Đối với mỗi người, gia đình chính là mái ấm yêu thương, là nơi hình thành và nuôi dưỡng nhân cách, là chỗ dựa vững chắc cho mọi thành viên.

Em hãy đọc thông tin và trả lời câu hỏi

Trong bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo Luật Hôn nhân và gia đình (10/10/1959), Bác Hồ đã khẳng định: "... Nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, xã hội tốt thì gia đình càng tốt, gia đình tốt thì xã hội mới tốt. Hạt nhân của xã hội là gia đình."

(Trích Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), tập 12, tr.300, NXB Chính trị quốc gia)

- a) Theo em, Bác Hồ muốn nhấn mạnh điều gì trong thông tin trên?
b) Em hãy cho biết gia đình có vai trò như thế nào đối với xã hội?

Đối với xã hội, gia đình có vai trò quan trọng trong việc giữ gìn, phát huy những truyền thống tốt đẹp của quê hương, dân tộc. Mỗi một gia đình tốt là một tế bào lành mạnh cho xã hội.

2. Quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình

Em hãy đọc các thông tin, trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

Thông tin

Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014 (trích)

Điều 17. Bình đẳng về quyền, nghĩa vụ giữa vợ, chồng

Vợ, chồng bình đẳng với nhau, có quyền, nghĩa vụ ngang nhau về mọi mặt trong gia đình, trong việc thực hiện các quyền, nghĩa vụ của công dân,...

Điều 69. Nghĩa vụ và quyền của cha mẹ

1. Thương yêu con, tôn trọng ý kiến của con; chăm lo việc học tập, giáo dục để con phát triển lành mạnh về thể chất, trí tuệ, đạo đức, trở thành người con hiếu thảo của gia đình, công dân có ích cho xã hội.
2. Trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của con chưa thành niên, con đã thành niên mất năng lực hành vi dân sự hoặc không có khả năng lao động và không có tài sản để tự nuôi mình.

Điều 70. Quyền và nghĩa vụ của con

1. Được cha mẹ thương yêu, tôn trọng, thực hiện các quyền, lợi ích hợp pháp về nhân thân và tài sản theo quy định của pháp luật; được học tập và giáo dục; được phát triển lành mạnh về thể chất, trí tuệ và đạo đức.
2. Có bổn phận yêu quý, kính trọng, biết ơn, hiếu thảo, phụng dưỡng cha mẹ, giữ gìn danh dự, truyền thống tốt đẹp của gia đình.

Trường hợp

Gia đình H gồm bố mẹ và hai anh em H. Mỗi sáng, bố đưa anh em H đến trường xong thì đến cơ quan làm việc. Sau giờ làm, bố đi chơi thể thao với bạn và về nhà rất muộn. H thấy mẹ lúc nào cũng tất bật, không được nghỉ ngơi. H thương mẹ nên sau giờ học thường giúp mẹ làm việc nhà và chăm sóc em gái. Bố của H không muốn cho H giúp mẹ làm việc nhà vì sợ ảnh hưởng đến việc học tập của con. Rất nhiều lần bố mẹ H tranh luận gay gắt về vấn đề này.

- a) Em hãy dựa vào những nội dung trong thông tin để nhận xét về suy nghĩ và hành động của các thành viên trong gia đình H.
- b) Theo em, pháp luật nước ta quy định như thế nào về quyền, nghĩa vụ giữa vợ và chồng, giữa cha mẹ và con?

- Vợ, chồng bình đẳng với nhau, có quyền, nghĩa vụ ngang nhau về mọi mặt trong gia đình.
- Cha mẹ có quyền và nghĩa vụ nuôi dạy con thành những công dân tốt, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của con, tôn trọng con; không được phân biệt đối xử giữa các con; không được ngược đãi, xúc phạm, ép buộc con làm điều trái đạo đức, trái pháp luật.
- Con có quyền được cha mẹ thương yêu, tôn trọng; có bổn phận yêu quý, kính trọng, biết ơn, hiếu thảo, phụng dưỡng cha mẹ.

Em hãy đọc câu chuyện dưới đây và trả lời câu hỏi

BÀ VÀ CHÁU

Trong gia đình Ninh, ngoài bố mẹ ra thì bà là người chăm sóc Ninh từ lúc lọt lòng. Những khi bố mẹ bận công việc, bà lo cho Ninh từng bữa ăn, giấc ngủ. Khi Ninh ốm, bà thức suốt đêm và kiên trì bón cho Ninh từng thìa cháo. Bà thường rủ Ninh vào bếp phụ bà nấu cơm.

Bố mẹ của Ninh thường nói: “Bà thương con nhất, con nhớ chịu khó học, sau này lớn lên con có công ăn việc làm còn chăm sóc bà.”.

Vâng lời bố mẹ, Ninh luôn tự giác, tích cực học tập. Mỗi lần Ninh được điểm cao, được giải thưởng thì ánh mắt bà lại rạng ngời hạnh phúc; khi gặp ai trong khu xóm, bà cũng khoe cháu bà giỏi.

Gần đây, bà thường xuyên đau ốm. Mỗi lần cầm tay bà, nhìn những đường gân guốc, những nếp nhăn, vết đồi mồi hằn trên gương mặt bà, Ninh lại thấy lòng mình chùng xuống. Ninh tự nhủ mình phải cố gắng nhiều hơn nữa, phải học giỏi, ngoan ngoãn để bà vui lòng!

- a) Em hãy cho biết câu chuyện trên đã nói đến những mối quan hệ nào trong gia đình của Ninh? Em có nhận xét gì về suy nghĩ, việc làm của bà cháu Ninh?
- b) Theo em, pháp luật nước ta quy định như thế nào về quyền và nghĩa vụ giữa ông bà và cháu?

- Ông bà có quyền và nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, giáo dục cháu, sống mẫu mực và nêu gương tốt cho con cháu.
- Cháu có nghĩa vụ kính trọng, chăm sóc, phụng dưỡng ông bà.

Em hãy đọc các câu ca dao, tục ngữ dưới đây và trả lời câu hỏi

Chị ngã, em nâng.

Anh em như thể tay chân
Rách lành đùm bọc, dở hay đỡ đần.

Khôn ngoan đối đáp người ngoài
Gà cùng một mẹ chớ hoài đá nhau.

Anh em trên kính dưới nhường
Là nhà có phúc, mọi đường yên vui.

Chị có đau không ạ?

- a) Em hãy cho biết các câu ca dao, tục ngữ trên có ý nghĩa như thế nào đối với anh chị em trong gia đình.
- b) Theo em, quyền và nghĩa vụ của anh chị em trong gia đình được thể hiện như thế nào trong các câu ca dao, tục ngữ trên?

Anh, chị, em có quyền và nghĩa vụ thương yêu, chăm sóc, giúp đỡ nhau; có quyền, nghĩa vụ nuôi dưỡng nhau trong trường hợp không còn cha mẹ hoặc cha mẹ không có điều kiện trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục con.

3. Thực hiện quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình

Em hãy đọc trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi

- A. Bạn M không những học giỏi mà còn chăm chỉ lao động, giúp bố mẹ làm việc nhà.
- B. Anh P cho rằng mọi việc trong gia đình đều phải do anh quyết định.
- C. Bố mẹ của Y luôn quan tâm đến việc học tập của con, tôn trọng ý kiến của con.
- D. Bạn Q thường trốn tránh việc trông em khi bố mẹ bận đi đá bóng.
- E. Ông bà K chăm sóc cháu từ nhỏ, khi phát hiện cháu ham chơi, học tập sa sút, ông bà đã nhắc nhở nhiều lần nhưng cháu vẫn không thay đổi.

a) Theo em, trong các trường hợp trên, những ai đã thực hiện đúng, ai thực hiện chưa đúng quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình? Vì sao?

b) Là thành viên trong gia đình, em đã thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình như thế nào?

Em hãy đọc bài đồng dao dưới đây và trả lời câu hỏi

Gánh gánh gồng gồng	Một phần cho mẹ
Gánh sông gánh núi	Một phần cho cha
Gánh cùi gánh cành	Một phần cho bà
Ta chạy cho nhanh	Một phần cho chị
Về xây nhà bếp	Một phần cho anh
Nấu nồi cơm nếp	Gánh gánh gồng gồng
Chia ra năm phần	Gánh gánh gồng gồng.

Theo em, nhân vật “Ta” trong bài đồng dao đã thực hiện bốn phận của mình trong gia đình như thế nào? Điều em học được qua bài đồng dao trên là gì?

Mỗi người phải tự giác, chủ động, bình đẳng thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình trong gia đình, đồng thời tôn trọng quyền của người khác.

LUYỆN TẬP

- 1 Em hãy chia sẻ với các bạn về gia đình của mình (các thành viên, tình cảm, sự quan tâm, cảm thông,...).
- 2 Em hãy nêu ý nghĩa của câu tục ngữ sau:
Thuận vợ, thuận chồng, tát biển Đông cũng cạn.
- 3 Vào kì nghỉ hè này, M dự định sẽ về ở với ông bà một thời gian, nhưng bố mẹ của M lại muốn M học thêm một số môn.
 - a) Em hãy nhận xét việc thực hiện quyền và nghĩa vụ của bố mẹ M.
 - b) Nếu là M, em sẽ nói với bố mẹ như thế nào?
- 4 G là cháu duy nhất trong gia đình nên được ông bà chiều chuộng. Ông bà nói với G: Cháu chỉ cần học giỏi, những việc khác đã có ông bà và bố mẹ cháu lo.
 - a) Em nhận xét như thế nào về sự quan tâm, chăm sóc của ông bà đối với G?
 - b) Nếu là G, em sẽ ứng xử như thế nào với ông bà?

VẬN DỤNG

- 1 Em hãy cùng bạn lập kế hoạch tổ chức một buổi toạ đàm về chủ đề “Quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình”. (Gợi ý: mục đích; nội dung; thời gian; địa điểm tổ chức; thành phần tham gia;...)
- 2 Em hãy cùng bạn thiết kế tập san hoặc báo tường về chủ đề gia đình.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích thuật ngữ	Trang
Bạo lực	Hành vi sử dụng sức mạnh thể chất với mục đích gây thương vong, tổn hại cho người khác.	40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50
Bạo lực học đường	Hành vi thô bạo, ngang ngược, bất chấp pháp luật, đạo lý, trấn áp, xúc phạm người khác, gây nên những tổn thương về tinh thần và thể xác diễn ra trong phạm vi trường học.	40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50
Biến cố	Sự kiện xảy ra gây ảnh hưởng lớn và có tác động mạnh đến đời sống xã hội, cá nhân.	35
Căng thẳng	Phản ứng của cơ thể trước bất kì sự kiện hoặc suy nghĩ nào khiến một người cảm thấy lo lắng, tức giận hay thất vọng.	33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42
Chất ma túy	Chất gây nghiện, chất hướng thần được quy định trong danh mục chất ma túy do Chính phủ ban hành.	55, 56, 58
Gia đình chính sách	Những gia đình thuộc các đối tượng được hưởng chính sách do Nhà nước ban hành, nhằm cung cấp cho người dân những dịch vụ xã hội tốt nhất và các chính sách xã hội, nhằm hỗ trợ cho các đối tượng khó khăn của xã hội.	7
Hôn nhân	Quan hệ giữa vợ và chồng sau khi kết hôn.	62, 63
Lễ hội truyền thống	Sinh hoạt văn hoá, tôn giáo, nghệ thuật của cộng đồng, được tổ chức xuất phát từ nhu cầu cuộc sống, phản ánh những ước mơ chính đáng của con người trước cuộc sống mà bản thân họ chưa có khả năng thực hiện.	7, 8

Thuật ngữ	Giải thích thuật ngữ	Trang
Lưu truyền	Lưu giữ và truyền lại cho các thế hệ sau.	6, 10, 11
Phong tục tập quán	Thói quen sinh hoạt và cách sống lâu ngày đã ăn sâu vào đời sống xã hội được mọi người trong cộng đồng thừa nhận và làm theo.	8
Quan hệ huyết thống	Quan hệ giữa những người cùng dòng họ có quan hệ ruột thịt với nhau.	62
Quan hệ nuôi dưỡng	Quan hệ giữa một người chăm sóc và cung cấp những thứ cần thiết cho người được nuôi dưỡng theo quy định của pháp luật nhằm tạo điều kiện để duy trì và phát triển cuộc sống của người đó.	62
Tâm lí	Những hiện tượng tinh thần như: cảm giác, tư duy, tình cảm,... nảy sinh trong đầu óc con người, gắn liền và điều hành mọi hoạt động, hành động của con người.	33, 35, 36, 49
Truyền thống quê hương	Giá trị tốt đẹp, riêng biệt của mỗi vùng miền, địa phương được hình thành, khẳng định qua thời gian, được lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.	5, 6, 8
UNESCO	Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá Liên hợp quốc, một trong các tổ chức chuyên môn của Liên hợp quốc, hoạt động vì mục đích hợp tác giữa các quốc gia về giáo dục, khoa học và văn hoá.	10
Ứng phó	Chủ động đối phó một cách kịp thời với những vấn đề, diễn biến, tình huống, hiện tượng,... tự nhiên và xã hội xảy ra trong cuộc sống.	33, 36, 37, 44, 46, 47, 48, 49, 50
Văn hoá	Toàn bộ những giá trị vật chất và tinh thần trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội do con người sáng tạo ra trong quá trình lịch sử.	5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

DANH SÁCH ẢNH SỬ DỤNG

Trang	Ảnh số	Nguồn
9	1	https://www.shutterstock.com - 1303929478
9	2	https://www.shutterstock.com - 2077211470
9	3	https://quangnam.gov.vn - ngày 16/6/2021
10	4	https://vtv.vn - ngày 11/12/2017
10	5	http://www.cema.gov.vn - ngày 14/12/2019
10	6	https://nhandan.vn - ngày 07/12/2017
11	1	https://www.shutterstock.com - 586835186
11	2	http://baotanglichsu.vn - ngày 30/7/2014
11	3	https://www.shutterstock.com - 1783278386
11	4	https://cand.com.vn - ngày 18/7/2018
13	1	https://vtv.vn/vtv8 - ngày 21/7/2018
13	2	https://www.shutterstock.com - 430190170
13	3	https://vnexpress.net - ngày 02/7/2014
13	4	https://laodong.vn - ngày 09/01/2019
13	5	https://vnexpress.net - ngày 30/9/2020

MỤC LỤC

Trang

LỜI NÓI ĐẦU	3
--------------------	---

BÀI 1	Tự hào về truyền thống quê hương	5
--------------	----------------------------------	---

BÀI 2	Bảo tồn di sản văn hoá	9
--------------	------------------------	---

BÀI 3	Quan tâm, cảm thông và chia sẻ	16
--------------	--------------------------------	----

BÀI 4	Học tập tự giác, tích cực	20
--------------	---------------------------	----

BÀI 5	Giữ chữ tín	24
--------------	-------------	----

BÀI 6	Quản lý tiền	28
--------------	--------------	----

BÀI 7	Ứng phó với tâm lý căng thẳng	33
--------------	-------------------------------	----

BÀI 8	Bạo lực học đường	40
--------------	-------------------	----

BÀI 9	Ứng phó với bạo lực học đường	44
--------------	-------------------------------	----

BÀI 10	Tệ nạn xã hội	51
---------------	---------------	----

BÀI 11	Thực hiện phòng, chống tệ nạn xã hội	55
---------------	--------------------------------------	----

BÀI 12	Quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình	61
---------------	---	----

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ	68
----------------------------------	----

DANH SÁCH ẢNH SỬ DỤNG	70
------------------------------	----

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

Địa chỉ: 07 Hà Nội, thành phố Huế

Điện thoại: 0234 383 4486

Website: <http://huph.hueuni.edu.vn>

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc

TRẦN BÌNH TUYẾN

Chịu trách nhiệm nội dung:

Q. Tổng biên tập

NGUYỄN CHÍ BẢO

Biên tập:

NGUYỄN THỊ HOA PHƯỢNG

Trình bày bìa:

NGUYỄN TRIỀU DƯƠNG

Thiết kế sách và vẽ minh họa:

NGUYỄN TRIỀU DƯƠNG

Sửa hân in:

NGUYỄN THỊ THUỶ LINH

Tổ chức bản thảo và chịu trách nhiệm bản quyền nội dung:

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ XUẤT BẢN - THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chủ tịch Hội đồng Quản trị: NGUYỄN NGÔ TRẦN ÁI

Tổng Giám đốc: VŨ BÁ KHÁNH

Địa chỉ: Tầng 5, toà nhà hỗn hợp AZ Lâm Viên, 107 đường Nguyễn Phong Sắc,
P. Dịch Vọng Hậu, Q. Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Trong sách có sử dụng một số hình ảnh trên Internet. Trân trọng cảm ơn các tác giả

GIÁO DỤC CÔNG DÂN 7

Mã số:

ISBN:

In cuốn, khổ 19 x 26.5cm, tại

Địa chỉ:

Cơ sở in:

Số xác nhận đăng ký xuất bản:

Quyết định xuất bản số:/QĐ-..... ngày/.....

In xong và nộp lưu chiểu năm

Mang cuộc sống vào bài học Đưa bài học vào cuộc sống

ách giáo khoa *Giáo dục công dân 7* được biên soạn nhằm giúp học sinh lớp 7 học tập, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức và kĩ năng sống cần thiết, phù hợp với lứa tuổi.

Nội dung mỗi bài học trong sách được thiết kế theo hướng mở về nội dung, hình thức và phương pháp, với các hoạt động học tập, hướng đến việc khám phá, phát hiện, thực hành, vận dụng giải quyết vấn đề trong thực tiễn, phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh lớp 7.

Sách được trình bày sinh động, hấp dẫn, khơi dậy niềm hứng thú cho học sinh học tập tích cực và hiệu quả.

Cuốn sách được biên soạn bởi tập thể tác giả – những nhà khoa học, nhà giáo tâm huyết, giàu kinh nghiệm về lĩnh vực giáo dục công dân cho học sinh trung học cơ sở.

○
**SỬ DỤNG
TEM CHỐNG GIẢ**

1. Quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập website bộ sách Cánh Diều: www.hoc10.com
2. Vào mục Hướng dẫn (www.hoc10.com/huong-dan) để kiểm tra sách giả và xem hướng dẫn kích hoạt sử dụng học liệu điện tử.

ISBN: 978-604-337-244-1

9 786043 372441

Giá:

đ